

İKİNCİ BİN YILIN YENİLEYİCİSİ - İMAM RABBANİ AHMED FÂRUK SERHİNDİ

Serhind

Serhind denen yer, geniş bir ormanlıktı. Burada arslan, kaplan ve diğer yırtıcı hayvanlar barınmaktalardı. Serhind'in arslanlarına «Orman» kalenderi derlerdi. İşte bu arslanlar yatağı, İmam Rabbânî'nin buralara ayak basışının bereketiyle artık Allahu Zü'lcelâl'in arslanlarının yatağı hâline geldi.

Bulunduğu Yer

Serhind, Dehli ile Lahor yolunun tam ortasındadır-

Tarihî Ehemmiyeti

Fîruz Şah Tıǵlık devrinde padişahın adamları, Lâhor'dan Dehli'ye hazîne götürüyorlardı. Onlann içinde pâk tabiatlı bir zât da vardı. Bu ormandan geçerken bu zât'ın içine burada değerli bir veliyyullah'ın zuhur edeceği doğdu. Bu zât meseleyi Pâdişah'ın «Pîr» ine, mürşidine anlattı. Esasen Pâdişâh kendisi de kâmil ve arif bir zât idi. Pîr hazretleri bunu önemli bularak meseleyi Pâdişah'a iletti ve burada bir şehir yapmasını sağladı ve Pâdişâh, veziri Hoca Fethullah'ın emrine iki bin kişi vererek, şehrin kurulması için gönderdi. Şehrin ilk temel taşı hicrî kamerî 760 senesinde Hazret-i İmam Refi'u'd-dîn rahmetüllahî aleyh ve Hazret-i Şah Bû Alî Kalenderin mübarek elleriyle kondu. Şehrin çevresi 12 mil'e ulaştı. Şehinşah (İmparator) Evreng - Zîb zamanında Sinkh'ler fırsat bularak şehre saldırıp yağma ettiler. Tepenin üzerindeki kaleyi de ele geçirip kendilerine bir barınak haline getirdiler. Bu gün de burası Sinkh'le-rin elinde olup her sene muayyen zamanlarda merasim için burada toplanırlar.

Diğer Hususiyetleri

Bir ara Müceddid-i Elf-i Sâni, şehir dışında güneydoğu tarafında yüksekçe bir tepeye çıktılar ve öğle namazını orada kıldılar. Bir müddet murakabe ile meşgul olduktan sonra halka hitaben buyurdular:

— Murakabede iken bana, bu tepede enbiya (peygamberler) aleyhimüsselâm'm kabirleri bulunduğu bildirildi. Beni görmeğe geldiler. Sayıları kırk kadar idi. Zamanlarında kavimleri, bu peygamberlerin sözlerini dinlememiş, kendilerine uymamış ve onlar da kendi yer yurtlarını bırakıp buraya gelmişler ve burada vefat etmişlerdir.

Şimdiki Demir Yolu İstasyonu Ve Pazar Yeri

Şimdiki demir yolu istasyonunu İngilizler yapmışlardır. Mübarek türbeden iki buçuk mil mesafededir. Pazar yeri istasyona yakındır. Serhind günümüzde küçük bir kasaba olup, hububat pazarıdır. Pakistan'dan ve Hindistan'dan gelen ziyaretçiler, istasyondan türbeye at arabaları ile giderler.

Hind Pakistan Bölünmesinden Önce Ve Sonra

Hind Pakistan bölünmesinden önce mübarek türbe çok ihtişamlıydı. Gece gündüz feyz akardı ve her taraftan on binlerce Allah kulları gelip feyizden nasiblerini alırlardı. Bölünme sırasında çıkan kargaşalıkta, binlerce müslüman dergâha sığınmışlardı. Düşmanlar kaç kere saldıрмаğa kalktılsa da dergâhın harîmine adım atmak için cesaret gösteremediler. İmam Rabbânî'nin eteğine sarılmış olanlar, emniyet içinde barındılar. Barınanlar için yiyecek içecekten hiç bir sıkıntı da baş göstermedi. Bölümden önce, ârus-i mübarek (vefatları seneyi devriyesinde yapılan merasim) sırasında bütün İslâm

lkelerinden on binlerce ziyaretçi gelirdi. Cümle kapısından çok uzaklara kadar, yol adamlarla dolup taşardı. Sanki büyük bir şehirmiş gibi bir hayli insan toplanırdı. Dergâh-i şerif de iğne atılsa yere düşmezdi. Bölümden sonra ise, Pakistan'dan gelen ziyaretçilerin sayısı artık iki yüz, iki yüz elliden fazla olmuyor. Hindistan'ın muhtelif yerlerinden gelenlerin de sayısı pek fazla değildir. Zamanımız insanların değişmesi... Ne diyebiliriz? şim di camilerinde hatm-i şerif de tam olarak yapılamıyor. Hâlen Cenâb Makbul Ahmed hazretleri dergâhın işlerini üzerlerine almışlardır. Ârs-i şerif gnnde, fukaraya muntazam bir şekilde yemekler dağıtılıyor. Bu zât, ahlâkı güzel, işleri maharetle yürüten bir kimsedir. Hak Teâlâ zât-i ârifânelerine ve mahdumlarına bu kapının ziyaretçilerine hizmet yolunda daha fazla muvaffakiyet ihsan eylesin.

İsmi şerifleri

Faziletli zât İmam Rabbânî'nin ismi şerifleri Ahmed'dir. Lâkablari: Bedru'ddîn, künyeleri, Ebu'l-Berekât, mansıbları Kayym-i zaman Mccedid-i Elf-i Sânî, mezhepleri ise Hanefî'dir. Tarikatleri, Mcceddidiye olup, bundan başka Kaadiriyye, Sühreverdiyye, Nakşibendiyye, eştiyye, Nizâmiyye ve Sâbiriyye'den de nasîb almışlardır.

Nesepleri

Zât-i faziletleri, Emîru'l Mü'minîn Seyyidina Ömeru'l Fârûk Radiyallâhü Teâlâ anh'ın 27 nci göbekten torunudur. Zâtı faziletlerinin ulu babasının mübarek ismi: şeyh Abdü - Ahad'dır. Dedesinin ismi ise şeyh Zeyn'l Abidîn'dir.

Ailesinin Hususiyetleri

şeyh Abdl - Ahad, kardeşlerinin en büyüğü ve zamanının tanınmış ve ileri gelen âlimlerinden idi. Ulûm-i zahirî ve bâtinîyi bir araya toplamış bulunuyordu. Hindistan'ın ileri gelen meşâyihî (şeyhler) arasında adı sayılır kimse olup, pek tanınmış ve şöhret sahibi bir zât idi. Bu zâtın pîri ve mürşidi, Hazret-i şeyh Abdl - Kudds Genghî idi. (Rahmetullahi aleyhim.) Bir gün şeyhi Abdl - Ahad hazretlerine müjdeleyip «**senin alında bir Hak Velî'sinin nuru parlamaktadır. Çok geçmeden dünyaya gelecektir. Hak Teâlâ'nın kudreti sana hussî bir vazife vermiştir. Ben o zamana kadar hayatta kalacak olursam, bunu ilâhî rahmet vesilesi bileceğim**» diye buyurdu. Fakat çok geçmeden şeyh hazretleri vefat etti. Bunun zerine şeyh Abdl - Ahad da, zamanının kutbu (eri gelen mutasavvıf) bulunan şeyh Rkn'ddîn rahmetullahi aleyh'e intisab etti. Bu şeyhin feyzi ile de zahirî ve bâtinî ilimlerde kemâl derecesine erdi.

İmam Rabbânî Rahmetullahi Aleyh kendi mektuplarında şöyle buyururlar:

- Ulu babamın huzuruna bir hayli kimseler gelirlerdi. Bir ara bâzıları, babamı Mekke'yi Mkkerreme'de bazıları le Bağdat'ta gördüklerini söylerlerdi. Fakat ulu babam kabul etmeyerek:
- Tevazu ile ben hiç evden çıkmadım, derlerdi.

Bir kere ev halkı gördüler ki, zât-ı faziletlerinin vücûdunun her uzvu evin içinde bir birinden ayrılmış şuraya buraya serpilmiştir. Halk bunu duyunca şeyh'in evine koşuştular fakat şeyh hazretlerini, zikr-i ilâhî ile meşgul buldular.

Hazret-i şeyh Abdl - Ahad rahmetullahi aleyh, Çeştiyye tarikatından başka Kaadiriyye tarikatına da bey'at almak icazetine mâlikdi. 27 Cemâzelâhir 1007 hicrî kameri tarihinde Serhind'de vefat etti. O zaman kendileri 80 yaşındalardı.

Zâtı faziletlerinin vefatı sırasında mahdumları İmam Rabbânî (Kuddise Sirruh) mevcud idi. Vefatından önce buyurmuşlardır:

- Ben muhabbeti ehli beyt ile kendimden geçmişim. Bu muhabbet nimetinden büyük nasib almış bulunuyorum. Size de aynı muhabbeti besleyip ğaltmayı tavsiye ederim.

**Yâ Rabbî, Hakkı için Fatime evlâdının
Kim, imanın sözünü bununla tamamlarsın.**

Abdü'l - Ahad Rahmetullahi Aleyhin türbeleri, şimdiki dergâh'ın kuzeyinde bir buçuk millik bir mesafede bulunuyor.

Doğumdan Önce

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni doğmadan önce, ulu babaları bir gece şöyle bir rüya görmüşlerdi:

Dünyanın her tarafı karanlıklar içinde, maymunlar, çakallar ve domuzlar adamları parçalıyorlar, Zât-ı faziletlerinin mübarek göğüslerinden bir nûr fışkırıyor. Nurun içinden bir taht ortaya çıkıyor. Bu taht üzerinde büyük bir şahsiyet yaslanıp oturmuş, onun karşısında bütün zâlim, dinsiz, densiz, mülhid kimseler helak ol-maktalar. Şeyh Abdü'l - Ahad gördüğü bu rüyayı zamanın büyüklerinden Şah Kemâl'e anlattı.

Hazret-i Şah Kemâl, zamanının ileri gelen mutasavvıfı kutb-i kâmil idi. Rüyâ'yı tâbir ederek buyurdular:

— **Yakında senin bir evlâdın olacak ve bütün bid'at-leri ortadan kaldıracaktır.**

Anneleri

Müceddid-i El fi Sâni İmam Rabbânî'nin valideleri de asaletli iyi bir kadın idi. Namazına, orucuna çok bağlı, oturup kalktığı kadınlara, dinî bilgi öğretirdi. Bu kadından yedi erkek çocuğu doğmuştur:

1. Şeyh Şâh Muhammed, 2. Şeyh Mes'ûd, 3. İsmi bilinmiyor, 4. Şeyh Ahmed, 5. Şeyh Gulam Muhammed, 6. Şeyh Fuâd, 7. Yine ismi bilinmiyor.

İmam Rabbânî'nin annesi Büleld - Şehir vilâyetinin Sekenden isimli bir kasabasında oturan meşhur mutasavvıflardan birinin kızıdır.

İmam Rabbânî Hakkında Eski Büyüklerin Bildirdikleri

İleri gelen birçok ulemâ zât-ı faziletleri hakkında kitaplar yazmışlardır. Rivayete göre Hazret-i Gavs-i A'zam Abdülkaadir Geylânî Rahmetullahi aleyh, beş yüz sene sonra yüksek makam sahibi ulu bir zât dünyaya gelecek ve bu zât İslâm Dini için büyük hizmetler ifâ ederek onu kuvvetlendirecek. Şirk ve bid'at ortadan kalkacaktır. Onun çocukları da Dîn-i Muhammedi'nin bayraktarı olacaklardır, demiştir.

Hazret-i Şeyh Ahmed Câmî Rahmetullahi aleyh de şöyle buyurmuşlardır:

— **Dört yüz sene sonra benim adaşım olan büyük bir zât dünyaya gelecek ve herkesden üstün ve üstün fazilete sâhib olacaktır.**

Molla Câmî Rahmetullahi aleyh de bu hususu kitabında kaydetmiştir.

Hazret-i Şeyh Selim Çeştî Rahmetullahi aleyh ve Hazret- Şeyh Abdullah Sühreverdi, Hindistan'ın ileri gelen evliyasından idiler. Bunlar Hak huzuruna teveccüh edip, keşiflerinde ilerde bir imam'ın zuhur edeceğini, onun nûru'nun kıyamete kadar kalacağını müşahede etmişlerdir.

Doğumları

İmam Rabbânî (Kuddise sirruh) nin Valideyi mükerrerleri buyurmuştur:

— **Oğlum Ahmed'in doğumu sırasında, bana baygınlık geldi. Baygınlık içinde Peygamber Sallallâhü aleyhi ve sellem'in ümmetinin bütün evliyai kirâmı, evime toplamışlar gördüm. Allahu Teâlâ oğlum Ahmed'i câmî'i kemalât olarak yetiştirecek kendi hass rahmetine mazhar kılacaktır diyen bir hatifi ses duydum.**

Bunun için onu ziyaret etmek bağışlanmağa vesiledir.

Müceddid-i El fi Sâni'nin muhterem pederleri buyurmuşlardır:

— Onun doğduğu gün gördüm ki, Peygamber Sallallâhü aleyhi ve sellem, bütün enbiâyı kiram aleyhimüsselâm ve melekler hep birlikte teşrif ettiler. Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem, benim evlâdımı uğurladı ve mübarek olsun diyerek kulakanna ezan ve kamet okuyup:

— Bütün kemâlâtıma vâris olup, benim yerime geçecektir. Benim ümmetimin dînini ve âhiretini yönetecektir, buyurdular.

Yine muhterem pederi ilâve ederek:

— Oğlum Ahmed'in doğum günü, sayısız melekler,

Enbiyâ'yi izam ve evliya'yı kirâm'ın ruhları hep Serhind üzerine inmişlerdi.

İmam Rabbânî Ahmed Serhindî'nin doğumları, hicrî 14 Şevval-i şerif 971 Cuma günü vuku buldu.

Çocukluk Çağı

İmam Rabbânî Resûlullah Sallallâhü aleyhi ve sellem'in sünneti üzere sünnetli olarak doğmuşlardı. Zât-i faziletleri hiç de diğer çocuklara benzemezlerdi. Ağlayıp feryâd etmezdi. Hep neşeli ve şen idi. Valideyi muhteremeleri iş gücüne meşgul olurken süt emzirme zamanı geçse yine de sesini çıkarmaz beklerdi. Kendilerinin görünüş ve şemaili çok sevimli idi. Gören herkes ona karşı iradesiz muhabbet beslerdi. Asla çıplak dolaşmazlar, zaruret karşısında bile bir şey bulup vücutlarını kapatırlardı.

İnayetler ve Bereketler

Bir ara İmam Rabbânî çok zayıflamışlardı. O sıra Hazret-i Şah Kemâl, Serhind'e teşrif ettiler. Zayıflamasına üzülen babası, çocuğu yanına alarak Şeyh Şah Kemâl'e gittiler. Çocuk hakkında duâ etmesini ve Hak Teâlâ'dan şifa dilemesini istediler. Hazret-i Şah Kemâl, çocuğu görünce hürmet için ayağa kalktı ve buyurdu:

— Çocuğa hürmet göstermek için ayağa kalktım. Zîrâ bu çocuk, ümmetin bütün evliyasından daha üstün fazîlet'in sahibidir. Sonra bir müddet mübarek dilini çocuğun dudağına dayadılar ve buyurdular: Biz, Kaadiriye silsilesinin hayr ü bereketini bu çocuğa verdik. Hazret-i Şah Kemâl, kendisinde emanet bulunan Hazret-i Şeyh Abdü'lkaadir Geylânî'nin hırkasını, kendi torunu Şah İskender'e verip buyurdu: Bunu Müceddid-i Elf-i Sâni'ye vereceksin.

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni yedi yaşında iken Hazret-i Şah Kemâl vefat ettiler.

Oruca, Namaza ve Teheccüd Namazına Bağlılık

Ulu babası, kendisine namazı öğretti. Zât-ı faziletleri çocukluktanberi, namaza, nafilâ namazlara ve bilhassa teheccüd namazına çok bağlı idi. Namazı çok sever, şevk ve zevk ile edâ eylerlerdi. Nafilâ namaz ve dîni vazifelerle o kadar meşgul olurlardı ki, dünyayı ve dünyadakileri tamamen unuturlardı.

Ramazan-i Mübarekte, bu faziletli zâtın hâli bambaşka olurdu. Teravih namazlarından başka diğer dîni vazifelere de son derece îtinâ gösterirlerdi. Çocukluk çağında dahi bir an için olsun Hak Teâlâ'nın zikrinden gafil değillerdi.

Eğitim ve Öğretim

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, medreseye girdikten sonra kısa bir zamanda Kur'ân-i Kerîm'i hıfzederek bitirdi. Sonra diğer geçerli ilimleri de babasından öğrendi. Daha sonra Siyalkut'a teşrif buyurup orada Mevlâna Kemâl Kışmîrî, Mevlâna Şeyh Huarizmi Kübravî'nin halifesi Mevlâna Ya'kûb Kışmîrî'den ilim

tahsil edip icazet aldı. Daha delikanlılık çağına girmeden bütün zahirî ve bâtinî ilimleri ikmâl edip icazet almıştı.

O sıralarda Hindistan'ın hükümet merkezi EKBER-ÂBÂD idi. Bir hayli tanınmış âlimler orada toplanmışlardı. Zât-ı Faziletleri oraya gidip, âlimler ile görüştüler. Âlimler, zât-ı faziletlerinin zekâsı karşısında hayretler içinde kaldılar ve birçokları Zât-ı faziletlerinin ders halkasına iştirak etmeye başladılar.

İleri Gelen Şahıslar ve Hükümdarlarla Görüşmeleri

Pâdişâh Ekber'in vezirleri, Ebü'l-Fadl ve Feyzî, her ikisi de çok bilgili ve fazilet sahibi kimselerdi. Zât-ı faziletlerinin şöhretini duyup huzuruna geldiler. Hâlis niyet ve muhabbetle ona sarıldılar. Bir müddet sonra Ebü'l-Fadl ile bâzı hususlarda aralarında ihtüâf çıkması üzerine Ebü'l-Fadl'e karşı gücendiler. Hak Teâlâ'nın takdiri bu, tam o sırada Şehzade Selim, Ebü'l-Fadl'i katletti.

Evlenmeleri

Thaniser'de Şeyh Sultan isminde bir şeyh vardı. Hem şeyh idi, hem de aşağı yukarı o mıntakanın hükümdarı. Aynı zamanda Pâdişâhın musâhiblerinden de sayılırdı. Çok iyi, sâlih bir şahsiyetti. Bir ara bu zât rüyasında Peygamber Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'i ziyaret etti. Efendimiz kendisine kızını Şeyh Ahmed ile evlendirmesini emr buyurdular.

Şeyh hayretler içinde kaldı. «**Yâ Rabbî acaba Şeyh Ahmed kimdir?**» diyerek tereddüd içinde iken, Efendimiz bir daha güründüler. Bu defa, Sallallâhü Aleyhi ve Sellem efendimiz Şeyh Ahmed hakkında malûmat da verdiler. Hak Teâlâ'nın tecellîsi îcâbı, o günlerde Müceddid- Elf-i Sânî, Thaniser'den geçiyorlardı. Şeyh Sultan kendilerini gördü, bir hayli tereddüd geçirdi, fakat cesaret edip de bir şey diyemedi. Üçüncü defa yine Peygamber Sallallâhü aleyhi ve sellemi gördü ve Efendimiz Şeyh Ahmed işte o gördüğün zâttır diye işaret buyurdular. Nihayet Şeyh, cesaret bularak, fazileti yüce Şeyh Ahmed'e (İmam Rabbânî) bu mesele hakkında haber ulaştırdı. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sânî:

— Ben bu hususta hiç bir şey diyemem, muhterem babama başvurulsun ve kendisiyle görüşülsün.

Babası Şeyh Abdü'l-Ahad, Şeyh Sultan'm bu teklifini kabul buyurdular. Şeyh Sultan da kızma külliyyetli miktarda cehiz, bir hayli de servet ilâve ederek verdiler.

Saâdetli Hanım

Evlendikten bir kaç sene sonra İmam Rabbânî çok ağır bir hastalığa yakalandılar. Hemen hemen hayatlarından ümid kesilmişti. Bunun üzerine sadakatli ve saâdetli hanımı, abdest alıp, iki rek'at namaz kılarak, son derece acz ü inkisar ile Hak Teâlâ'nın bârîgâh-i izzet ve celâline el açıp duâ ederek şifa diledi. Duâ ederken, uykuya daldı ve uyku içinde kendisine şu müjde ulaştı:

— **Ey hâtûn üzülme! Bu zâttan daha binlerce önemli işler beklenmektedir.**

Nitekim çok geçmeden de zât-ı faziletleri şifa buldular.

Muhterem Pederlerinin Vefatı

Evlendikten sonra da Şeyh Ahmed-i Serhindi her gün babalarının huzuruna çıkarlar ve fadl ü kemâl elde eder, bâtinî kemâlâtda derece alırlardı. Vefatı yaklaştığı sırada babası, bütün çocuklarını topladılar. Dedeleri ve babalarından kalan Sühreverdiyye hilâfeti hırkasını, Şeyh Abd'ul-Kuddûs Genhuh'î'den elde etmiş oldukları Çeştiyye hilâfeti hırkasını ve Hazret-i Şeyh Kemâl Kithel'den elde etmiş bulundukları Kaadiriyye hırkasını oğlu Müceddid-i Elf-i Sânî'ye verdiler. Bütün bu yollarda kendisini halîfe tâyin kıldılar. Bu itibarla Müceddid-i Elf-i Sânî, Kaadiriyye, Çeştiyye, Sühreverdiyye ve Nakşibendiyye tarikatlerinin hepsinden de feyz almış bulunuyordu ve silsilelerin hepsine de bey'at almak, mürid edinmek yetkisi vardı, akat Peygamber-i Zîşân sallallâhü aleyhi ve sellem'in emirlerine tam bir bağlılıkları bulunduğundan, müridleri hangi tarîkate mensup olurlarsa olsunlar onları, bâzı

tarikâter içine girmiş, seriate uymayan bid'at ve hurafe cinsinden; raks, (oyun) şarkı, gibi şeylerden men ederdi.

Nakşibendî Silsilesi

İmam Rabbânî'nin muhterem babaları, Nakşibendiyye tarikatının faziletlerini zamanının birçok ileri gelen büyüklerinden duymuşlar, öğrenmişler ve bu hususta bir hayli de kitap okumuşlardı. Fakat bir türlü Nakşibendî meşâyihî ile görüşebilmek fırsatı mukadder olmamıştı. Bütün silsilelerin bittiği yerde Nakşibendî silsilesinin başladığını da biliyor, bu itibarla Nakşibendî tarikatına çok ilgi ve muhabbet besliyordu. Çünkü **Nakşibendîlikte diğer bâzı tarikatlerde olduğu gibi çile doldurmak, yüksek sesle bağırarak zikretmek, semâ etmek, mezarların üzerine çadır örtmek, şeyhin huzurunda hürmet secdesine kapanmak, ayak öpmek, kadm müridelerin çarşafsız ve örtüsüz oturmalarına izin vermek ve emsali gibi şeriat ve âdaba uymayan işler yoktur.** Bu tarîkate merasim ve riyazet az olmasına rağmen feyz ve bereket çoktur. Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem'in ahlâk, şemail ve kemâlâtını elde etmeye çok önem verilir. Nakşibendiyye tarikatının silsilesi Ebû Bekir Radiyallahü Teâlâ anı'dan başlar. Tarîkatin kurucusu olan Hazret-i Bahâü'd-Dîn Nakşibend el-Buhârîye kadar gelir ve ismini ondan alır. Ve nihayet Müceddid-i Elf-i Sâni ile yeniden sulanarak yenilenir.

Müceddid-i Elf-i Sâni, vaktiyle ileri gelen bir zâttan, Hazret-i Bahâüddin Nakşibend el-Buhârî'nin:

«Hindistan'da Peygamberi Zîşân'm bir halîfesi, naibi zuhur edecektir. Bu öyle bir zât olacaktır ki, Eshâb-ı Kiram radiyallahü Teâlâ anhum yanında ve evliyaı izam rahmetullahi aleyhim arasında güzide, seçilmiş bir mevkiî olacaktır. Bütün ileri gelen zevat kendisine ilgi göstereceklerdir. Bu yüksek dereceli şanlı Veliyyullah'ın bizim silsilemize mensup bulunmasını isteriz» diye buyurduğunu işitmiştir.

O zaman, Nakşibendiyye silsilesinin büyük şahsiyeti Hazret-i Hoca Emekengî rahmetullahi aleyh hayatta idi. Kabil şehrinde ikamet buyuruyorlardı. Tarîkati yaymak ve halkı uyarmak için Hazret-i Hoca Bâkıy Billah'ı, Hindistan'a göndermişti. Hoca Bâkıy Billah, Hindistan'a gelmeden önce bir gece şöyle bir rüya gördü:

— Büyük bir ağacın dallarının birine bir papağan konmuştur. Kendisi bu papağanın kendisinin olması ve eline konması isteğini içinden geçiriyor. O sırada papağan kalkıp gelip Hoca'nın eline konuyor. Bunun üzerine Hoca Bâkıy Billâh rüyayı hayırlı bir başlangıç kabul ediyor ve rüyasını bazı ileri gelen zevata anlatıyor. Onlar da hayra yoruyorlar ve Bâkıy Billâh Hindistan'ın yolunu tutuyor. Serhind civarına geldiği zaman yine rüyada kendisine: «Sen Kutbu'l-aktâb'm yakınlarında bulunuyorsun.» diyorlar ve Hoca Bâkıy Billâh yerden semaya kadar hep nûr'un yayılmış olduğunu gördü ve aradığını izleyerek Dehli'ye ulaştı.

Dehli Yolculuğu

Müceddid-i Elf-i Sâni, o günlerde Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem'in muhabbetlerine kendisini o kadar kaptırmıştı ki, her an evvel ravzaı mübârek-i Nebevi'yi ziyaret etmek ve hacc farızasını îfâ etmek istiyordu. Bunun için hazırlıklar görerek Dehli'ye teşrif ettiler. Dehli'ye vardıkları sırada eski dostu Mevlâna Hasan Kışmîrî orada bulunuyordu. Mevlâna Kışmîrî, Hazret-i Bâkıy Billâh'm bâtını fazâil ve kemâlâtını Hazret-i Müceddid'e anlattılar. Bunun üzerine Hazret'in içinde Bâkıy Billâh ile görüşmek iştiağı doğdu ve görüşmek üzere kendisine gitti. Hoca Bâkıy Billâh hazretleri de Hazret-i Müceddidi görünce bunun kendisine, daha önceden haber verilmiş olan zât olduğunu anladı. Şeyh Bâkıy Billâh İmam Rabbânî'ye nereye gitmek istediğini sordu. O da Beytullah'ı ziyaret ve hac etmek için gidiyorum dediler. Bir kaç gün beraber bulundular ve Ahmed Fârûk Serhindi, Hazret-i Hoca Bâkıy Billâh'm irâdet halkasına dâhil oldu. **Hazret-i Hoca da bu müridi için «İmam Rabbani» ismini verdi.** Şeyh Ahmed isminde Serhind'den âmel sahibi faziletli bir âlim gelmiştir. Bir kaç gün fakir ile sohbette bulunmuştur. Kendisinde gördüğüm fevkalâde ahvalden bana malûm oldu ki, bu zât bütün âleme ışık tutacak bir

meş'aledir, buyurdu. Hoca Bâkîy Billâh hususi olarak (hoca yetişecek olanların usuliyle) İmam Rabbânî'yi yetiştirmeye başladı. Az zamanda bu büyük zât bâtînî ilimlerden büyük nasib elde eylediler. Hak Teâlâ'nın inayet ve Hoca Hazretlerinin muhabbeti ile büyük makama yükseldiler. Şeyhi Bâkîy Billâh da, zât-ı faziletlerinin yüksek kabiliyet ve fadl ü mekâlîni görüp böyle mânevi hususları mükemmel bir zâtı kendisine gönderdiği için Hak Teâlâ'ya sonsuz, hesapsız şükürde bulunmuştur.

Hazret-i Hoca Bâkîy Billâh, her vesileyle, Ben Nakşibendî tarikatının taşıdığım emanetini İmam Rabbânîye verdim ve boynumdaki borçtan kurtuldum, derdi.

Yine Şeyhi Hoca Bâkîy Billâh şöyle buyururlardı: Şeyh Ahmed Serhindi öyle bir güneştir ki onun aydınlığında binlerce yıldız kaybolur gider. Gök kubbesinin altında onun ikinci bir eşi ve benzeri yoktur. Onun gibi bu ümmet içinde ancak bir kaç dâne görülmüştür.

Bir defa da yine şeyhi, İmam Rabbânî hakkında şöyle buyurmuşlardı:

— Biz Serhind'de çok büyük bir meş'ale yaktık. Bu meş'alenin aydınlığı devamlı artmakta ve gelişmektedir. Sonra müridlerini kastederek aydınlattığımız bu meş'aleden yirmi lem'a daha meydana gelecektir ki onlarda sizlersiniz.

Sonra Şeyhi, yanına bir kaç yetişkin zâtı de vererek İmam Rabbânî'nin Serhind'e dönmesine müsâde verdiler.

Şeyh Hoca Bâkîy Billâh'ın Şerh-i Ahvâlî

Şeyh Hoca Bâkîy Billâh, Nakşibendî tarikatının ileri gelen büyüklerinden kemâlât sahibi mümtaz bir şahsiyeti.

Nakşibendî silsilesi

Hazret-i Ebû Bekir es-Sıddîk Radiyallâhü anh'dan başlar.
Hazret-i Selmân-ı Fârisî Radiyallâhü Teâlâ anh,
Hazret-i İmam Kasım ibn-i Muhammed ibn-i Ebî Bekir Radiyallâhü Teâlâ anhüm,
Hazret-i İmam Ca'fer-i Sadık Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Sultanü'l-Arifin Bayezîd Bistâmî Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Şeyh Ebü'l-Hasen el-Harkanî Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Şeyh Ebû Alî Farimedî et-Tûsî Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Hoca Ebû Yûsuf el-Hemedânî Kaddesellâhü sirruh,
Hazret-i Hoca Abd'ul-Haalık Guc-duvânî kuddise sirruh,
Hazret-i Hoca Arif Rivkerî kuddise sirruh,
Hazret-i Hoca Mahmud İncir Fağnevî kuddise sirruh,
Hazret-i Hoca Alî Râmetîn Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Hoca Muhammed Baba Semâsî kuddise sirruh,
Hazret-i Seyyid Emîr Kilâl Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i İmamut-tarîka Hoca Bahâ'eddîn Nakşibend kuddise sirruh,
Hazret-i Hoca Alâu'ddîn Attar kuddise sirruh,
Hazret-i Mevlâna Ya'kub Çerhî Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Hoca Ubeydüllah Ahrar Rahmetullahi aleyh,
Hazret-i Mevlâna Muhammed Zâhid kuddise sirruh,
Hazret-i Mevlâna Derviş Muhammed Rahmetullahi aleyh
Hazret-i Mevlâna Hoca Emkengî Rahmetullahi aleyh'den
Hazret-i Bâkîy Billâh Rahmetullahi aleyh'e ulaşır.

Hazret-i Bâkîy Billâh Rahmetullahi aleyh, Hicri 971 senesinde Kabil'de doğmuşlardır. Ulu babasının mübarek ismi Kadr Abdü's-Selâm idi. Bu zât kendi devrinin ileri gelen âbid ve zâhidlerinden çok müttekî bir zât idi.

Şeyh Bâkîy Billâh, delikanlılık çağında çok metin, sanki büyümüş de küçülmüş gibi, büyüklere yakışır ahlâk ve âdetlere sâhibdi. Ulûm-i zahirîyi ikmâl ettikten sonra sefer'e temayül gösterip, yer yer gezerek ulemânın huzuruna girip, sohbetlerinden leyz ve bereket elde etmişti. Böylece Hindistan'a teşrif buyurdu. Orada da her lahza zikr-i îlâhî ile meşgul idi. Çok geceler uyumadan ormanlarda, çöllerde, kabristanlarda dolaşır, zikrullah ile vakit geçirirlerdi. Ehlüllah ile oturup kalkmak hususunda okadar şevki ve zevki vardı ki, cezbe hâlinde böyle Allah'a yakîn bir kimse görse, onun arkasına takılıp giderdi. İsterse bu zât onu taşa tutsun, yine de onun peşini bırakmazdı.

Hazret-i Hoca Bahâü'ddin Nakşibend Rahmetullahi aleyh manen Şeyh Bâkîy Billâh'a emir vererek, Müceddid-i Elf-i Sâni ile buluşmasını ve onu süsüeye katmasını bildirmişler, daha sonra da Hazret-i Hoca Emkengî Rahmetullahi aleyh, bu hususu te'kîd etmişlerdi. Bunun üzerine Bâkîy Billâh Hazretleri, bir sene kadar Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'yi aradılar.

Şeyh Hazretleri, dünyadan da dünya halkından da clünya peşinde olanlardan da el etek çekmişlerdi. Meclislerinde bu hususlardan hiç bir şey konuşulmazdı. Giyim kuşamları ise çok basitti.

Tevekkül hususunda şöyle buyurmuşlardı:

— **Tevekkül, boş oturup el el üzerine koyarak beklemek değildir ki, Hak Teâlâ kendisi göndersin. Belki sebebini işlemek, aramak, araştırmak ve çalışmak gerektir.**

Şeyh, Hoca Bâkîy Billâh'ın keşf-ü keramet sahibi olduğu bildirilir. Hasta ve ihtiyaç sahibi yüzlerce kimse, Hoca Hazretlerinin huzuruna gelir kendisinden duâ alırlardı. Hak yolu aramakta olan kimseler ise huzura geldiklerinde, bâtinî ilim, fazilet ve kemâlden feyzyâb olur, en büyük nasibi elde ederlerdi.

Bir ara Hoca Hazretlerine geceleyin bir kaç misafir gelmişti. Acemi bir mürîd misafirler için yiyecek içecek hazırlıyordu. Hoca Hazretleri müridin çalışmasından çok memnun olmuşlardı. Ona:

— **Sen bir şey ister misin? Acemi mürîd arz etti:**

— **Hoca Bâkîy Billâh gibi olmak isterim.**

Hoca Hazretleri mürîde bu işin kolay olmadığını ve vazgeçmesini üç dört kere söylediler, fakat mürîd vaz geçmedi ve isteğinde ısrar etti. Hoca Hazretleri onun karşısında durup nazar ettiler ve o kimse tam kendilerine benzedi. Herkes onu Hoca Bâkîy Billâh gibi gördüler. Fakat ondan sonra fazla yaşamadı. Bir kaç gün sonra bu fânî dünyadan ayrıldı.

Evet, Hak Teâlâ onu bu nimete lâyık görmüş ve o hâl ile kendi ulûhiyyetine çekmişti.

Hoca Hazretleri, vefat edeceğini önceden biliyordu ve sekerâtı esnasında bunu hanımına haber vermişti.

Hoca Hazretleri kırk yaşında iken 5 Cemâzilâhir 1012 senesinde vefat edip Rahmet-i Rahmân'a kavuştu. Hoca Hazretlerinin mübarek türbesi Dehli şehrinde KUTB caddesinde (road) Acmiri dervaza (kapı) yanındaki mezarlıktadır.

Şeyh Hazretlerinin türbesi en sıcak mevsimde öğle üzeri ziyaret edilirken çıplak ayakla dolaşılırsa, yerin gayet serin olduğu hissedilir.

Şeyh Bâkîy Billâh'ın Hoca Abdullah ve Hoca Übeydullah isimlerinde iki oğlu vardı. Onun Dört de büyük halîfesi vardı:

Hazret-i Mücedded-i Elf-i Sâni,

Şeyh Tâc,

Hoca Hüsâmeddin

ve Şeyh Allah-Dâd, Rahmetullahi aleyhim.

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni'nin Serhind'e Geri Dönmeleri:

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni, Rahmetullahi aleyh, mürşidi Hazret-i Hoca Bâkîy Billâh'dan izin alıp, Serhind'e geri döndüler. Şeyhi kendisini ağırlamak ve uğurlamak için bizzat şehrin dışına kadar gelip onu yolcu etti. İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyh'in şöhreti bir kat daha arttı. Halk, feyzinden, bereketinden faydalanmak için tabur tabur, bu faziletli zâtın arkasından koşuyorlardı. O her sınıf insan için bir feyz kaynağıydı.

Müceddidlik

Hadîs-i Şerif'de buyurulmuştur:

«Hak Teâlâ bu ümmet için her yüz yılın başında öyle bir kimse gönderir ki, bu zât, dîni bid'at ve hurafelerden ayıklayıp aslî safiyetine döndürerek tecdid eder.»

İlk müceddid Peygamber sallallâhü aleyhi ve sellem'den yüz sene sonra ortaya çıkmıştır. Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem'den önceki peygamberler arasında dünyaya bin senede bir «ülû'l-azim» peygamber gelmiş ve bunlar Hak tarafından yeni yeni hükümler getirmişlerdir. Enbiyâ-i kiram (Peygamberler) aleyhimüsselâm arasında bu ülû'l-azim peygamberler, kitap sahibi olarak gelmişler ve dîni terviç ve teşvik etmişlerdir. Ancak Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz zuhur edince, artık «Hatemü'n-Nebiyîn» (Peygamberlerin sonuncusu) olduklarından peygamber gelmesi son bulmuş, böylece vahy inmesi yolu da kapanmıştır. Bunun yerine Allahu Zü'l-Celâl bin yılda bir büyük müceddid halkedip onlar vasıtasıyla halkı irşad, dîni yenileyip aslî hâline döndürme ve dînin tazelenip parlamasını temini murâd etti. İşte ikinci bin yılın yenileyicisi olarak İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni geldi ve insanlar onun çalışması, daveti ile bataklıktan kurtulup İslâm ile yeniden şereflendiler.

İkinci Bin Yılın Yenilenmesi İmtiyazı

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi aleyh buyurdular:

Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem'in ümmeti içinde gelen evliya'yı kirâm'dan her biri kendi makamlarını seyr etmiş, her birine de kendi mertebesine göre, teberrüken yüksek bir makam verilmiştir ve bana verilmiş olan makamâtın onda birinin onda biri kimseye nasîb olmamıştır.

Ravzatü'l-Kayyûmiye'de şöyle yazar:

Müceddid-i Elf-i Sâni bir gün sabahleyin teşrif buyurmuşlardı. O ara Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem, bütün enbiya (peygamberler) aleyhimüsselâm, yakın melekler, evliya'yı kiram, ve ümmetin âlimleri ile birlikte teşrif buyurdular. Mübarek ellerinde yeryüzünde eşi emsali görülmemiş çok kıymetli ve değerli bir «hil'at» (elbise) vardı. Bu «hil'at» sanki nurdan yapılmıştı, Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem, bu «hil'at» i Müceddid-i Elf-i Sâni'ye giydirdiler ve buyurdular:

— Bu, «tecdis-i elf-i sâni» (İkinci Bin Yılın Yenileme) hil'ati'dir. Biz seni, kendimize nâib tâyin ettik ve bu hil'ati de sana verdik. Bundan böyle bütün dînî ve dünyevî işlerin yürütülmesini de sana havale ettik.

Tecdis-i Elf-i Sâni (İkinci bin yılın yenileme) hil'ati'nin nüzulü (inmesi) Rabî'ül-evvel ayının onuncu cuma günü 1010'da vuku buldu.

Kâ'be-i Şerifin Mülakatı

Yine Ravzatü'l-Kayyûmiye'de şöyle yazar:

Hazreti Müceddid-i Elf-i Sâni, Kâbe-i Mükerrreme'-nin ziyareti için son derece şevk ve zevk içindelerdi. Bu iştîyak ve isteğin şiddetinden, bütün rahat ve huzurları kaçmıştı. Bir gün Huzuru İlâhîde manevî âleme daldıklarında gördüler ki, namaz kılan insanlar,

melekler, cinler ve diğer mahlûkat (yaratıklar) hep kendi tarafına dönerek namaz kılıyor, Kâ'be-i Mükerrreme'de yanlarına gelmiş bulunmaktadır. Kâ'beyi ziyaret için duydukları büyük aşk ve iştîyak sebebiyle Hak Teâlâ, bu müşahedeyi o'na lütuf buyurmuştur.

İşte bu itibarla, İmam Rabbânî kaddesellâhü sırrahu'l azîzin mescidi ülkenin diğer bütün mescidlerinden imtiyazlıdır.

İmam Rabbânî, bir gün namazdan sonra duâ ile meşgul idi. Manevî âleme daldığı bir sırada bütün vücûdunun bir mum gibi yanıp aydınlanmakta olduğunu gördü ve kendi vücûdunun hamurunun Peygamber-i Ekrem sallallâhü aleyhi ve sellem'in mübarek vücûdlarının hamurunun kalıntısından yuğrulmuş olduğu ilham olundu.

İmam Rabbânî'nin Mürşidi Nazarındaki Değeri

Şeyh Hoca Bâkîy Billâh, Müceddid-i Elf-i Sânî'nin piri ve mürşididir. Fakat bu zât kendisi de tarikat, sülûk ve ahlâk babında Müceddid-i Elf-i Sânî'nin ahval ve harekâtını izleyip sanki mürşîd değil de Müceddid'in bir müridi gibi davranırdı. Bir gün Müceddid-i Elf-i Sânî, Dehli'ye teşrif etmişler Şeyhi de kendilerini karşılamak için şehir kapısına kadar gelip büyük hürmetle alıp götürmüşlerdi. Bütün müridlere de emir verip, «Şeyh Ahmed'in dediği gibi amel etmelerini» bildirmişlerdi.

Bir gün de, İmam Rabbânî uyumakta iken Hazret-i Hoca Bâkîy Billâh teşrif eylediler. Müceddid Hazretlerinin uyumuş bulunduklarını görünce, uzun bir müddet hücrenin kapısında beklediler. Müceddid Hazretleri uyanınca, hademeye:

—**Bak bakalım dışarıda kimse var mıdır? Hademe dışarı bakınca bir zâtın orada durduğunu görüp kim olduğunu sordu:**

—**Fakir Muhammed Bâkîy cevabını aldı. Müceddid Hazretleri bunu duyunca üzerinde yatmış bulunduğu kerevetden fırladı ve hemen Şeyhi'nin huzuruna varıp defalarca özür diledi.**

Bir gün de Hoca Bâkîy Billâh Hazretleri iki oğlu ile birlikte Hazret-i Müceddid'in yanına gelmişler ve ondan çocuklarına teveccühde bulunmasını istemişlerdi.

Müceddid İmam Rabbânî, şeyhinin isteği üzerine çocuklarına öyle bir teveccühde bulunmuş ki, Şeyhi Bâkîy Billâh kendisi bile tesiri altında kalmıştır. Sonra bu halden mahcûb olan İmam Rabbânî edeb ve hayâ içinde gaflet ile yakışksız bir is yaptık diye şeyhinden özür dilemiştir.

Bunun üzerine Bâkîy Billâh:

— **«Allahu Teâlâ size kendi fadlı ve kereminden öyle makamlar inayet kılacak ki bu, Efendimiz sallallâhü aleyhi ve sellem'in ümmeti içindeki velîler arasında çok az kimseye nasîb olacaktır. O zaman beni mahrum bırakırsan sana güvenmiş olurum.»**

İmam Rabbânî de, Şeyhi Bâkîy Billâh'a bunun üzerine söz verdiler.

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sânî'nin Lâhor'u Teşrif Buyurmaları

Şeyhi Hoca Bâkîy Billâh Rahmetullahi aleyh'in işareti üzerine Müceddid-i Elf-i Sânî Rahmetullahi aleyh, Lâhor'u teşrif buyurdular. Lahor ulemâsı, Hazret-i Müceddid'in geleceğini haber alınca büyük merasimle karşılamaya çıktılar ve îzâz ve ikramla alıp şehre getirdiler. İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyhin şöhrati bu taraflarda da yaygınlaştı. Kitle, kitle halk ziyarete gelerek kendilerinin manevî feyz ve bereketinden nasîblerini alıyorlardı.

Şeyh Bâkıy Billâh'ın Vefatı

İmam Rabbânî Lâhor'da bulundukları sırada Şeyhi Bâkıy Billâh'ın vefatı haberi geldi. Çok üzüldüler, o kadar ki, bir kaç gün yemek yemeyip su dahi içmediler. Sonra Şeyhinin, yanına verdiği halîfeleri yerlerine geri gönderip, kendileri Dehli'ye doğru yola çıktılar.

Muhalefet

Hazret-i Hoca Bâkıy Billâh'ın vefatı üzerine, müridlerinden bazıları Hazret-i Müceddid'e karşı içlerinde sakladıkları hased'i ortaya çıkarıp muhalefet ve kıskançlığa başladılar. Her iş ve sözünde ayıp arıyor, tenkide girişiyorlardı. İmam Rabbânî ise bu halden son derece üzülmüyorlardı. Neticede bu kıskançlardan bâzıları tamamen azıtarak yoldan saptılar. İmam Rabbânî bunlara her ne kadar nasihat etti, öğüd verdiyse de fâidesi olmadı. Bâzısının bey'atını geri verdikleri halde yine doğru yola gelmediler. Şeyh Tâcu'ddîn bu gibilerin başında bulunuyordu. Fakat Hak Teâlâ bu zât'ı hidâyet yoluna getirmeyi murâd edince bir ara İmam Rabbânî'yi rüyada gördü ve bu işlerden vaz geçerek gelip özür diledi. İmam Rabbânî de onun özürünü kabul buyurdular.

Diyalogcu Pâdişâh Ekber Şah

O günlerde, Pâdişâh Celâleddin Ekber Şahın saltanatı, Hindistan'ın her tarafında en yüksek zirveye ulaşmıştı. Bu hükümdar, Hindistan'da, Timur Oğulları (Bâburî'ler) mülkünün tahtında tam bir şevket ve celâl ile saltanat sürmekteydi. Hindistan devleti Ekber Şah devrinde azametinin zirvesine ulaşmıştı. Ekber Şah, idare işlerinde müslüman olmayanlara da büyük mevkiler vermişti. Böyle hareket etmekle herkes tarafından sevilip sayılmayı umuyordu. Haremine Hindu kadınlarını da almıştı. Bu gibi kadınların akrabalarına ve yakınlarına da önemli arazi ve malikâneler veriyordu. Onun yanında İslâm âlimlerinin kıymeti gayri müslim âlimlerin kıymetinden daha azdı.

Hattâ zaman zaman müslüman âlimlerin tebliğlerine karşı çıkıyordu. Daha sonra İslâm dîninin ta'limini (öğrettiklerini, ahkâmını) keyfince değiştirip «Dîn-i İlâhî» adı altında yeni bir din uydurtup ortaya attı ve yaymaya başladı. Daha da azıtarak büyüklük taslayıp kendisine secde edilmesini emretmişti. Halkı zorla secde ettiriyor, muhalefet eden ve secde etmek istemeyen kimseleri de öldürtüyordu. Bu şekilde yüzlerce kimse kılıçtan geçirilmişti. Hindu'lar için bir şahsa secde etmek bir mesele değildi. Bundan çekindikleri de yoktu. Hattâ onlar Ekber Şah gibi bir pâdişâha secde etmeyi kendileri için izzet ve şeref sayıyorlardı. Müslümanlar için ise iş böyle değildi. Müslümanlar yalnız «Bir, tek, şeriki, ortağı bulunmayan» Allah'a secde ederlerdi. Allah'dan gayrisi için secde etmektense ölüp şehîd olmayı tercih ederlerdi.

Dünyaya bağlı, dünya-perest kimseler de kendileri için çıkar sağlamak ve siyâsî iktidarlarını kuvvetlendirmek için, Ekber Şah'a dalkavukluk ediyor, «evet efendimiz, evet efendimiz» diye tasdikleyerek İslâm'da daha fazla tahrifat yapmasına fırsat veriyorlardı. Diğer taraftan da böyle hareket ederse Hindu - Müslüman ihtilâfının da ortadan kalkacağını ileri sürüyorlardı.

Ekber Şah bilgisiz, câhil bir kimse olduğundan bunlara kapılmıştı. Sapıtmış müslümanlarla, bir kulpunu bulup işleri eline geçirmiş olan Hindu'lar Ekber Şahın kafasına girip gönlünü avlamışlardı. Bunun neticesinde de Ekber'in kafasında İslâmî esaslardan hiç bir iz kalmamıştı. İş o raddeye varmıştı ki, ileri gelen Hindular, kızlarını da Ekber Şah'ın haremine sokacak fırsatı bulunca, Ekber Şah, Hindu'ların merasimlerini de yerine getirmeği zarurî telâkki eylemişti. Ekber'in bu hareketi, müşrik ve kâfirlerin iktidarını daha da kuvvetlendirdi. Hiç çekinmeden, camileri Hindu ma'bedine çeviriyorlardı. Hindu'ların oruç günleri mukaddes günler oluyordu. Bu günlerde hiç bir müslümanın ekmek pişirmesine izin verilmezdi. Öyle ki Ramazân-ı Şerif'de bile bu kadar dikkat ve ihtimam gösterilmezdi. Pâdişâhın sarayında bulunan ulemâ ve ileri gelen zevatın elleri kolları bağlı kalmıştı. Bu gibi zevat saltanat işlerine müdâhale edemez olmuşlardı. Mürşid, veliyyullah, kutub gibi hitablarla hürmet gören kimseler itibar görmez olmuşlar ve işler garazkâr, maksadlı, çıkarıcı kimselerin elinde kalmıştı. Artık şeriate kanuna tâbi olmak ortadan kalkmıştı.

İşte böyle karanlık bir zamanda, Pâdişâhı da etrâ-fındakileri de doğru yola getirmek için Hak Teâlâ Müceddid-i Elf-i Sânî'yi seçip vazifelendirdi. Müceddid Rahmetullahi aleyh, Serhind'den Ekber-Âbâd'a geldi. Ekber Şah'ın yakınlarını çağırıp:

— «Pâdişâh, Hak Teâlâ'ya ve onun Resulüne âsî olmuştur. Benim tarafımdan kendisine söyleyip hatırlatın ki; onun padişahlığı da, kudreti de, iktidarı da, askeri, ordusu da, her şeyiyle aklına bile gelmeyen öyle bir musibetle dağılacak, perişan olacaktır. Tevbe etsin, Allah ve O'nun Resulünün yolunu tutsun. Aksi halde Allah'ın kahrını, gazabını beklesin.» dediler.

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sânî'nin bu sözlerini Pâdişâh'a ulaştırdılar. Hân-i Hânân (Bayram Han) ve Hânî A'zam (Abdürrahîm Han) ve Mûrtazâ Han, Ekber'in sarayının mühim mevkilerdeki emirlerinden olup aynı zamanda bunlar İmam Rabbânî'nin müridi olmuşlardı. Bu emirler vâsıtasıyla Pâdişâhı doğru yola getirmek hususunda çok çalıştı ise de nasipsizliği devam ederek hidâyete erişemedi. **Pâdişâh, kendi uydurduğu yeni dînin muvaffak olmasından çok memnun ve bu memnuluğun neşesi ve sarhoşluğu içindeydi.** Pâdişâh, yeni dînin muvaffakiyete ulaşmasını Saray'da törenler hazırlatıp kutlamakta iken, ileri gelen müneccimler, Pâdişâhı uyarıp devlet ve saltanatının helakinin yakın olduğunu haber verdiler. Pâdişâh da o günlerde dehşetli bir rüya gördü. Pâdişâh bu durum karşısında korkup öyle müteessir oldu ki, eski sapıklığını kısmen düzelterek, şöyle bir ferman çıkardı:

— **İsteyen müslümanlığa sarılır, isteyen Dîn-i İlâhî'ye bağlanır. Zorlamak ve mecbur tutmak yoktur. Tören günü de, herkesin sevdiği, inandığı dîne uyabileceği ilân edildi. Bir tarafda uydurma Dîni İlâhî'nin çadırları kurulmuştu. Her taraf ihtişam içinde, çadırlar donatılmış, yiyecekler, içecekler tepsilere konmuş, etraf mücevherlerle süslenmiş, halılarla döşenmişti. Diğer taraf ta hurda çadırlar kurulmuş, eski püskü pılı pırtı ile döşenmişti. Yâni denilmek isteniyordu ki, Müslümanlık dîni şu eski çaput parçaları gibi eskimiş, kıymeti kalmamıştır. Buradaki yiyecek de bir kaç parça yavan kuru ekmekten başka bir şey değildi.**

O sırada Şehinşah Ekber Şah, emirleri, vezirleri ve saray mensupları ve diğer ileri gelenlerle tören yerine geldi. **Müceddid Rahmetullahi aleyh de, çoğu fakir kimselerden teşekkür etmiş bulunan kendi müridleri ile birlikte Müslümanlık dînine ayrılan çadırlara teşrif buyurdular. İmam Rabbânî kendi cemâatinin etrafını bir çizgi ile çevirdiler. Ellerine bir kesek parçası aldılar ve Ekber Şahın çadırına doğru attılar. Birdenbire dehşetli bir kasırga çıktı.** Ekber'in saray çadırlarında bir hengâme koptu. Herkes paniğe kapıldı. Kimsenin aklından hayâlinde böyle bir şey geçmemişti. Oradakiler içinde çoklarının kafası, gözü yarıldı, bir kaç kişi de öldü. Yaralananlar içinde birçoğu da yedi gün içinde öldüler. İmam Rabbânî'nin bulundukları dâire içinde kalan müslümanlara hiç bir şey olmadı. Bu harikulade hâli gören Ekber Şah ve adamlarından sağ kalanların pek çoğu ve veziri de İmam Rabbânî'ye bey'at ettiler.

Cihangir

Ekber Şâh öyle bir fitne ve fesad tohumu ekmisti ki, şayet bunun önüne geçilmiş olmasaydı, bir kaç sene içinde Hindistan ülkesinde İslâm'ın izi tozu kalmayacaktı.

Fakat Allah, Celle Şanühû kendi dînini korumak ve yenilemek için o sırada İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sânî Rahmetullahi aleyh'i vazîfelendirmişdi. Bu büyük ve kâmil kulun feyizli çalışması ve daveti ile Ekber'in fitne ve fesadı ebediyete kadar ortadan kaldırılmış oldu. Çok geçmeden Ekber öldü, oğlu Cihangir Hindistan tahtına çıktı. **O da babasının bâtil, boş şirk ve bid'atlerini geçerli kılmak için bir müddet çalıştı. İnsan'a secde edilmesini yasaklamadı, Ekber'in dinsizlik icrââtı zamanında müşrikler (Allah'a ortak koşanlar) kuvvetlenmişlerdi. Camileri yıkarak yerine Hindu ma'bedi yapıyorlardı. İslâm ulemâsı bir birleriyle çekişiyor, bir birlerini hasetlenmekle ortalığı karıştırıyorlardı. Bu ortamda Sünnet-i Seniyye-i nebevî'yi ihya eylemek kolay işlerden değildi. Cihangir'in karısı «Nur Cihan» şîi mezhebindendi.** Onun siyâsî işlerde de bir hayli nüfuzu vardı. Memleket idaresi, adaleti ve icrââtında

Nur Cihan'm rolü büyüktü. Nur Cihan aynı zamanda çok güzeldi. Bu yüzden de Cihangir kendisine vurgunca âşık idi. Bu itibarla memleketin idaresinde Nur Cihanin önemi çok büyüktü. Cihangir ise:

— «Ben saltanatımı Nur Cihan'a başışladım» diyecek kadar kendinden geçmişti. Şarap ve kebaptan başka bir şey lâzım değildir, diyordu.

Böyle olmakla beraber şu da bir hakikatti ki, Cihangir'in Melikesi Nur Cihan, memleket işleri ve halkın refahı yolunda büyük bir gayretle çalışıyordu. Sadaka ve hayrat işlerine koşuyor, bir hayli kimsesiz fakir fukarayı da barındırıyordu. Fevkalâde güzel ahlâkı sayesinde de halkın her tabakasının ekseriyeti tarafından sevilmişti. Bununla beraber o da çok kere şahsî kaprislerine kapılarak, fitne ve fesadın kapısını açıyordu. Melike, mezhep itibarıyla şîî idi. Cihangir'in veziri Âsaf-Câh da şîî idi. Bu itibarla vezir istediği hususları kolaylıkla Pâdişâha kabul ettiriyordu. Melîke'nin birçok keyfî işlerinden zarar gören halk üzüntüdeydi. Toplanarak Müceddid-i Elf-i Sâni'nin huzuruna gelip meseleyi arz ettiler ve bu musîbetden kurtarması için Allah'a niyazda bulun, dediler. Müceddid-i Elf-i Sâni onlara:

— «Siz kendiniz musibet ve sıkıntıya sabreder olmadıkça böyle dünya musibetlerinden kurtulmak kolay olmaz» dedi.

Pâdişahın Ordusu İçinde Tebliğ ve Nasihat

İmam Rabbânî, kendi halîfesi Şeyh Bedî'ud-dîn hazretlerini pâdişâhın ordusu içine tebliğ ve nasihat için gönderdiler. Onun, davet ve teveccühü ile pâdişâhın ordusundan çok kimseler İmam Rabbânî Rahmetullahi a-leyh'e mürîd oldular. Ordunun içindeki bu tebliğ ve nasihatlerden Âsaf Câh haberdar olunca Pâdişâhı, Müceddid-i Elf-i Sâni'nin aleyhine kışkırtmağa ve harekete geçirmeğe çalıştı. Kendi hiyle ve çıkarlarını yürütmek için Pâdişâha:

— Şimdi Padişahın yüzbinlerce süvari askeri, Müceddid-i Elf-i Sâni'nin işaretini beklemektedirler, İran'ın, Turan'ın, Bedaşan'ın, Kabil'in padişahları, Ahmed Serhindî'ye (Müceddid-i Elf-i Sâni) mürîd olmuşlar ve bunlar Hindistan saltanatına göz koymuşlardır. Hindistan'ı ele geçirmek için fırsat kollamaktalar. **Zilli ilâhî** (Hak Teâlâ'nın gölgesi = Pâdişâhlara verilen eski unvan) meseleyi küçümser ve önemini göz önünde bulun-durmazlarsa, artık selin önünü almak mümkün olamaz. Bunun için tedbir almak gerekir. İlk önce Müceddid'in halîfesi Şeyh Bedîyud-dîn'in yanına gidip gelmeği yasaklanmalı. Böyle yapınca Müceddid kendiliğinden dize gelecektir. Bu yasağa uymayanlar m hapsedilecekleri de bildirilmelidir, dedi.

Pâdişâh bu sözleri duyduktan sonra çok hiddetlendi ve hemen ferman çıkarıp Şeyh Bedî'ud-dîn'e gidip gelmenin men edilmesini emretti. Diğer taraftan casuslar da çıkarıp İmam Rabbânî'nin halîfeleri üe kimlerin münâsebette bulunduklarının haberini gece gündüz almaya başladı. Bu casuslar aynı zamanda İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyh üzerine yalan haberler ve iftiralar çıkarıp halkın gözünden düşürmeye ve aleyhinde bulundurmaya çalışıyorlardı. Bu meyanda:

— **İmam Rabbânî Ahmed Fârûk Serhindi kendini peygamber efendimizin ashâbıyla bir sayıyor diyorlardı.**

Bu sırada Şeyh Bedî'ud-dîn bir hatâ işleyerek Şeyhi Müceddid, gelmemesini bildirdiği halde iznini almadan Serhind'e döndü. Bunun üzerine meydana boş bulan Pâdişâhın adamları, bir yığın tezvîrat arasında şöyle bir haber de çıkarıp:

— Şeyh Bedî'ud-dîn Müceddid'le beraber, pâdişâhın aleyhine isyan hazırlamaktadır. Serhind'e gidişinin sebebi budur, diyerek bunu etrafa yaydılar.

Müceddid-i Elf-i Sâni, bir takım meşakkat ve sıkıntılara katlanıp göğüs germedikçe bu işler halledilemez diyerek halîfe ve mürîdlerini bu hususta uyardı ve Hak yolunda musibetlere ve mahrumiyetlere göğüs germenin, sabretmenin önemini ve buna hazır olmalarını tavsiye ettiler.

Düşmanın Hazırlıkları

Vezir Âsaf Câh, hile-i hud'a ile Pâdişah'ı Hazret-i Müceddid'in aleyhine hazırlamış, tam mânâsı ile doldurmuştu. Pâdişâh, Müceddid'e karşı bulunan saray mensuplarının ileri gelenlerini topladı, bu konuda kendileriyle görüşüp konuştu. Onlar hep bir ağızdan: Mü-ceddid'i de onun müridlerini de öldürmek gerekir. Her şeyden önce kendisini huzura çağırmalı ve pâdişâh huzuruna kabul edilmenin âdâb ve erkânını yerine getirmesi istenmeli. Tabîî o kabul etmeyecektir. O zaman yakalatıp hapsetmeli. Hapiste iken de gizlice öldürülmeli-dir, dediler. Pâdişâh da bu sözleri kabul edip uygulamaya geçti.

Pâdişah'ın İmam Rabbânî'yi Huzuruna Çağırması

Pâdişâh, Müceddid İmam Rabbânî'ye bir nâme gönderdi ve:

— «Biz yüksek şahsınızın sarayı ziyaretine çok istekliyiz. Bu itibarla halîfelerinizi alarak teşrif buyurmalarınızı bekleriz.» dedi.

Bu davet üzerine İmam Rabbânî de yanma ileri gelen müridlerinden beş kişi alıp hükümet merkezine doğru yola çıktılar. Vezir yine hiyle ve desiseyle, görüşmeyi Pâdişâhın çok kızgın ve sinirli bir zamanına tesadüf ettirmeyi başarmıştı. İmam Rabbânî Saray'ı teşrif buyurdular. Pâdişah'la karşılaştığı zaman ona selâm dahî vermedi. Vezir sevinç içindeydi. Pâdişah'ın, hemen öldürülmesine emir vermesini bekliyordu. Çünkü Pâdişah'ın huzurunda âdâb ve erkânı yerine getirmeyen kimsenin cezası bundan başka bir şey değildi. Vezir Pâdişah'a hatırlatmak için şöyle dedi:

— Efendimiz, işte bu, kendisini bütün enbiyâdan efdal sayan kimsedir. Fakat Pâdişâh önem vermedi.

İmam Rabbânî'ye düşmanlık besleyenler Cihangir'i, aleyhine doldurmağa giriştiler. Siyâsî meseleler ileri sürdüler. Çeşitli hiyle ve düzene başvurdular. Cihangir, bu siyasî meseleleri dînî meselelerden çok önemli sayardı. Yalan dolan ve iftira tesir etmişti.

İmam Rabbânî'ye Pâdişâh:

— Bana secde edeceksin, dedi.

İmam Rabbânî bu söze içeryerek isteksizce şöyle cevap verdiler:

— Ben Allah'dan başka kimseye secde etmem. Pâdişâh ikinci defa tekrarladı ve :

— Seni secde etmekten muaf tuttuk, başını eğeceksin, ben verdiğim hükmü geri almaktan utanırım, dedi. Müceddid-i Elf-i Sâî Rahmetullahi aleyh de bu habere şöyle cevap verdiler:

— Canını kurtarmak için gerekirse secde edilebilir, mahzuru yoktur. Fakat doğrusu şu ki, Allah'dan başka kimse için secde edilmemelidir.

O zaman Guvalyar kalesinde hükümete karşı gelmiş bulunan bir hayli gayr-ı müslim de mahpus bulunmaktaydı. Büyük Müceddid İslâm davetiyle bunların hepsini de İslâm nimetine kavuşturdular. Böylece de Guvalyar hapishanesinde Zât-ı faziletlerinin feyzinden hisse almayan kimse kalmadı. İşte musibet yeri olan hapishane, İmam Rabbânî'nin mübarek ayaklarını basma bereketi ve feyziyle Cennete, güllük gülistanlığa döndü. Durum şöyle olmuştu..Hapishanede bulunan bütün şerliler, mücrimler, kötü kimseler, cânî, kaatil mahpuslar hepsi Allah yolunu tutmuş, Allah için secde eden kimseler olmuşlardı. Büyük Müceddid orada da hidâyet meş'alesini yakmış ve her tarafı aydınlığa kavuşturmuştu. İslâm'ın nimetini elde etmiş olan bu hapishanenin bir benzeri ihtimal başka yoktur ve hiç bir yerde de orası kadar İslâm ta'lîmi yayılmış değildir. Hak Teâlâ orada Zât-ı Faziletlerinin feyz ve bereketiyle İslâm'ın yayılmasını sağladı.

Mehabet Han'ın Pâdişâh İle Savaşa Girişmesi

Hindistan'ın emirlerinden ve hükümdarlarından birçoğu o meyanda Hân-i Hânân (Bayram Han), Hân-i A'zam (Abdürrahîm Han) Seyyid Haydar Han, İslâm Han, Mehabet Han, Murtaza Han, Kasım Han, İskender Lodhî, Hayat Han ve diğerleri İmam Rabbânî'ye muhabbet besleyen ve kendisine bey'at etmiş olan kimselerdi. Bunlar hapsedilme haberini alınca tedirgin oldular. Hepsisi de Pâdişâhın aleyhine ayaklandılar. Hazırlıklara giriştiler. Kendi aralarında adamlar gönderip görüştüler, konuştular ve Kabil hükümdarı Mehabet Hani kendilerine

Başını da eğmeyince Pâdişâh musâhiblerine, zorla başını eğmeleri için emir verdi. Bunlar geldiler nekadara uğraştılar ise başını eğdirmek şöyle dursun yanma bile yaklaşamadılar.

Bu defa Pâdişâh ferman verip, kapının üzerini indirtti ki, çıkabilmek için başını eğsin. Fakat bu da başarıya ulaşmadı. Zira bu büyük zât bacaklarını kırarak kapıdan geçmiş ve yine başını eğmemişti.

Pâdişah'ın Kızıp Hiddetlenmesi

Bunun üzerine Pâdişâh Zât-ı Faziletlerinin bu tavır ve hareketini kendine karşı kibirlenme saydı ve çok kızdı, İmam Rabbânî ile beraberindekileri Guvalyar kalesine hapsedtirdi. Muhafızlara kesin emirler verip, yanlarına kimsenin girip çıkmasına, kimse ile görüşmesine müsâade etmemelerini bildirdi. Bununla da kalmadı. Hapis sıkıntısına, hapis musibetine uğratmakla da yetinmedi, Zât-ı Faziletlerinin evini ve yurdunu yağma etmeleri için de emir verdi. Fakat İmam Rabbânî bütün bu sıkıntılara göğüs germişler, sabırla sineye çekiyorlardı. Kimse hakkında bed duâ etmiyorlardı. Hattâ ahlâk-ı nebevî'nin icâbı hayırlı duada bulunuyorlardı.

Buyurdular:

— Mahpusluk bizim velayet makamında yükselmemizi sağlar.

Şehzade Hürrem'in Gönderdiği Haber

Şehzade Hürrem (Şâh-i Cihan) İmam Rabbânî için kalbinde büyük bir sevgi ve hürmet beslerdi. Hazret-i Müceddid'in durumunu haber alınca, kendi mutemedi vâsıtasıyla haber gönderip hürmet için secde etmenin mahzurlu olup olmadığını anlamak istemişti. Hazret-i başkan seçtiler. Gizlice de Kabil'e ordular gönderdiler, Kabû'in ve Peşâver'in Pethanieri de Mehabet Han'ın bayrağı altına toplandılar. Pâdişâh hâdiseyi haber alınca büyük bir korkuya kapıldı. Nihayet koca bir ordu hazırlayıp Kabil'e gönderdi. O sırada Hindistan'ın bütün emirleri ve küçük hükümdarları ayaklanmış, hepsi de Mehabet Han tarafını tercih etmişlerdi. İki ordu Cehlum nehri sahilinde karşılaştı. Büyük bir savaş başladı. Pâdişahın orduları kendilerini toparlayamadılar. Nihayet Mehabet Han'ın adamları Padişahı yakalayıp esir ettiler.

İmam Rabbânî, Mehabet Han ve Arkadşlarına Yol Gösteriyor

O sırada İmam Rabbânî de haber gönderip:

— Ben saltanat heveslisi kimse değilim, kan dökülmesinden de asla hoşlanmam. Benim şu hapiste kalmak sıkıntısına katlanmam, her halde bir maksada dayalıdır. Bu maksad yerini bulunca kendi kendine bu musibet üzerimden kalkar. Savaşı bırakın, Pâdişâha karşı eskisi gibi itaat yolunu tutun. Ben de inşallah yakın bir zamanda bu sıkıntıdan kurtulurum.

Pâdişah'ın Salıverilmesi

Cihangir ile Âsaf Câh'm yakalanmaları haberi Nur Cihan Begüm'e ulaşınca o da, Padişaha yardım etmek için yola çıktı, fakat kendisi de adamları da yakalandılar. Mehabet Han, Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin emri gereğince Cihangir'in yanına gidip:

— Müceddid-i Elf-i Sâni'nin emrine uyarak seni serbest bırakıyorum. Tekrar Padişahlık tahtına oturabilirsin.

Mehabet Han, kendisi de secde etmek hâriç saray âdabını ve erkânım yerine getirdi.

İmam Rabbânî'nin Serbest Bırakılmaları

Müceddid-i Elf-i Sâni, bir sene kadar Cihangir'in hapisanesinde vakit geçirmek zorunda kaldı. Pâdişâh tarafından serbest bırakılması için emir verilmiş idiye de, Âsaf Câh ile Nur Cihan Begüm bunu geciktirdiler ve bu şekilde bir sene kadar geçti.

Bir ara Cihangir'in kızı, Peygamber Sallallâhü aleyhi ve sellemi rüyada gördü. Rüyasında Resûlullah Sallallâhü aleyhi ve sellem gayri memnun bir çehreyle kendisine:

— İmam Rabbânî'nin serbest bırakılması neden bu kadar gecikiyor? buyurdular. Kızcağz sabahleyin bu rüyasını babasına anlattı. Cihangir de bunun üzerine çok pişman oldu ve serbest bırakıldığını bildiren nâmesinde aynı zamanda yaptığı hatâlardan da özür beyan ediyordu.

İmam Rabbânî'nin Pâdişah'a Şartları

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni nâmeye cevap verip bir kaç şart ileri sürdüler:

1. Şimdiye kadar, ne kadar cami yıkılmış yahut da «modor» (Hindu rjaâbedi) yapılmış ise, eski hâline çevrilecektir. Aynı zamanda «Derbâr-ı Âmm» (Sarayın umûmî dîvanında) bir cami yapılacaktır.
2. Pâdişâh herkesin önünde inek kesecek ve inek kesmek işi yaygın hâle gelecektir.
3. Dâvalarda ve adlî meselelerde şer'î hükümler uygulanacak, şer'î hükümleri icra etmek için kadılar tâyin edilecektir.
4. Gayri müslimlerden «cizye» alınacaktır.
5. Bâtıl ve kötü erkân ve merasim terk edilecektir.
6. Bütün mahpuslar serbest bırakılacaktır.

Pâdişâh, bütün şartları kabul edip îzâz ve ikram ile büyük Müceddidi serbest bıraktı.

İkinci bin yılın yenileyicisi, İmam Rabbânî vasıta-siyle ve Allah'ın verdiği hidâyet meş'alesiyle İslâm dîni Hindistan ülkesinde tekrar parlamaya başladı. Karanlık bulutlar çekildi. İslâm'ın nuru her tarafı aydınlattı. Şehirlerde, hattâ kasaba ve köylerde, camiler ve medreseler kuruldu. Her gün yüzlerce kişi Müceddid-i Elf-i Sâni'nin huzurlarına geliyor onun feyz halekasma katılıyorlardı. Ordu efradından yüzlercesi de gelip bey'at ettüer. Vezir Âsaf Câh da yaptıklarından pişman ve mahcûb oldu. Pâdişâh da tevbe etti ve Zât-ı Fezîletlerinden affetmesini istedi. İmam Rabânî, bunların hepsinin hatalarını bağışladı ve Allah'ın yüce dergâhına el açıp hepsi için hayır duada bulundular.

Şah Cihanin Pâdişah'a Karşı Gelmesi

Fitne ve fesadcılar rahat durmuyorlardı. Hep fitne tohumları ekip geliştirmek yolunda çalışıyorlardı. Nihayet Şehzade Hürrem (Şah Cihan) i, Pâdişah'a karşı ayaklandılar. Şah Cihan, babasına karşı savaş açtı. Pâdişâh çok üzgün idi. Müceddid-i Elf-i Sâni'den zafer için duâ etmesi ricasında bulundu. Müceddid de kendisine haber gönderip :

— Ben dünyada sağ kaldıkça Hindistan ülkesinin saltanatı senin elinde bulunacaktır. Şehzadenin orduları sayı itibariyle çok iseler de onlar her saldırıda başarısızlığa uğrayacaklardır, dedi.

Filhakika, Şehzade kaç kere ordularını hazırladı ve saldırıya geçti ise, her defasında bozguna uğradı. Bu kerre İmam Rabbânî'den rica edip:

— Bütün büyükler, ileri gelen şeyhler bana duâ ettiler, benim tarafımı iltizam ettüler, yalnız sen bana yardım etmiyorsun, hâlbuki ben işin başlangıcından beri senin kulun, kölendim, dedi.

İmam Rabbânî buyurdular:

— Ben ne zamana kadar yaşarsam Hindistan ülkesinin saltanatı babanın elinde bulunacaktır. Ben öldükten sonra ise bu ülkenin tacı da tahtı da senin olacaktır. Va'd-i ilâhî böyle tahakkuk etmiştir, diye haber gönderdiler ve teberrük olsun diye de kendi mübarek sarıklarını Şehzadeye hediye olarak yolladılar. Nitekim İmam Rabbânî'nin kerameti aynen zuhur etti. Cihangir'den sonra Şah Cihan saltanat tahtına çıkıp, memleketin Pâdişâhı oldu.

Vefatından evvel bir seyahati esnasında Cihangir, Serhind'den geçmişti. Bu münâsebetle İmam Rabbânî, Pâdişâh Cihangir'i davet etiler. Pâdişâh geldi ve tekke lerde her zaman yenen alelade yemeklerden yedi. Pâdişâh yemekten sonra:

«Ben ömrümde bu kadar lezzetli yemek yemedim» itirafında bulundu.

Bundan sonra Pâdişâh, genellikle tekkelerde yenen yemeklerden yemeğe başladı. Cihangir'e başka bir hal olmuştu. Bir lâhza bile Müceddiden uzak kalmak istemiyordu. Bu kalbi yakınlığın neticesi Pâdişâhla birlikte seferlerde bulundular. Birçok yerlere gittiler. Cüceddîd'in bu yakınlaşmadan maksadı Cihangir'in, bir müslüman pâdişâh olmak vasfiyle, üzerine düşen vazife ve mes'ûli-yetleri idrâk edip yüklenmesi idi.

Cihangir ömrünün sonuna doğru kendi akide ve düşüncesini şöyle anlattı:

— Ben, bana kurtuluş ümîdi verecek bir işin sahibi değilim. Benim kurtuluş ümidim ve dayanağım, İmam

Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni'nin: «Allâhu Zü'l Celâl bize Cenneti lütfederse sensiz girmeyeceğim.» sözüdür. İşte ben huzûr-i ilâhiye onunla varacağım. Dayanağım bu sözdür. Kurtuluşumu da bu sözden ümîd ediyorum.

Saltanat ve Saray Emirleri Hân-i Hânân

Bu zât Ekber'in meşhur atalığı (hocası) Bayram Han'ın oğludur. Nakşibendî tarîkatine bey'ati vardı. İmam Rabbânî «Mektûbât»ında bu zâttan çok bahseder. Bu zâtın asıl ismi Abdu'rrahîm Han idi. Cân ü gönülden Takva ve ilim ehline hizmette bulunurdu. Arapça, Farsça, Türkçe ve Hind dillerini çok iyi biliyordu. Bir ara Pâdişâh kendisine karşı çok gücenmişti. O kadar ki diğer emirler, Pâdişâhın onu öldürteceğini zannetmişlerdi. Han hazretleri, İmam Rabbânî'ye başvurup, kendilerinden duâ rica etti. Saray'a vardığı zaman Pâdişâh, beklenenin aksine kendisine karşı iltifat edip hil'at ve in'âm ü ihsanda bulundu. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin bu zâte yazdığı bir mektubu buraya alıyoruz:

«Zenginler için tevâzû güzel şeydir. Fakirler için ise, istiğna ve ihtiyaçsız olma ve öyle görünme daha güzeldir. Nitekim ilâç veren hastalığın zıddı olan ilâcı verir. Mektubunuzdan istiğna (ihtiyaçsızlık) sezilmektedir. Bu yol tevâzû yoludur. Fakir fukaraya çokça hizmette bulunduğunuz da malûmdur. Bununla beraber âdâb ve erkânı da göz önüne almak zarurîdir ki, mükâfat elde edilebilsin. Ümmetin takva sahibi olanlarının hayli sıkıntıları vardır. Onlar kibirlilerin karşısında kibir gösterir, ihtiyaçlarını belli etmezler.» (Mektubat cilt I, mektup 68)

Hân i A'zam

Bu zât'ın ismi Mirza Aziz'dir. Ekber'in sütkardeşi idi. Pâdişâh'ın İslama uymayan işlerine çok kızıyordu. Bu itibarla Pâdişâh'la ilişkisini kesmiş gibi idi. Kendi eyâletinde bulunmaktaydı. Ekber öldükten sonra, bir mektup aldı. Bu mektupta Ekber'in ahvâli ve davranışları yazılmıştı. Bu mektup Cihangir'in kulağına ulaştı. O kadar kızmıştı ki, bu hususta «Tüzûk-i Cihangiri» de şöyle yazar:

— «Bu mektubu görüp de duyduğum zaman, vücudumun tüyleri diken diken oldu.»

Cihangir, Mirza Aziz'e emir verip, mektubu kendisine okumasını bildirdi. Cihangir, Mirza Aziz'in bu mektubun açığa vurulmasından korkacağını zannediyordu. Fakat Mirza Aziz hiç korkup çekinmeden tam bir cesaretle mektubu okudular.

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni ona da mektuplar yazıp iltifatlarda bulunmuştur.

Müftî Sadr i Cihan

Ekber devrinde Müftî'yi A'lâ (En büyük müftilik) makamında bulunuyordu. O devirde bir hayli yakışık almayan hâdiseler vuku buldu. Bununla beraber Cihangir bu zâtı yine kendi makamında bıraktı. Kendisine secde etmekten muaf tuttukları arasında bu zât da vardı. İmam Rabbânî mektuplarında bu zâtten de bahsederler.

Hân-i Cihan

Bu zâtın asû adı Hüseyin Kulu Bey'dir. Bayram Han'ın yeğeni ve Ekber devrinin ileri gelen ordu büyüklerinden olup, «Penc-hezâri» (Beş bin kişilik kît'anın komutanı) rütbesine sâhibdi. Cihangir zamanında da saltanat vedevlet erkânının ileri gelenlerinden idi. Bu zât de yine Hazret-i İmam Rabbânî'nin eteğine sarılmış olanlardandır. Zât-ı Faziletleri, «mektûbâtında» bu zât için de mufasssal bir mektup yazmışlardır.

Kılıç Han

Ekber devrinin en iyi serdârı (general) ve Cihangir devrinin de «Tis hezâri» (Otuz bin kişilik kît'anın komutanı) idi. Beş bin kişilik bir süvari kît'asının komutasını da elinde tutardı. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin «anma kardeşi» idi. Lahor mıntikasının da «savbe-dâr»ı (valisi) idi. İmam Rabbânî bu zât'a da şeriatın icrası hususunda bir mektup yazmışlar, bu mektupta şöyle buyurmuşlardır:

— «Güzel idarenizden dolayı Zât-ı âlîlerine teşekkür ederim. Lahor gibi büyük bir şehirde vücûdunuzun bereketinden ahkâm-ı şeriat revaç bulmuştur. Din kuvvetlenmiş ve «Millet-i Beydâ» (Müslüman Milleti) güçlü duruma gelmişlerdir. Bu şehir, «Fakir» in düşüncesine göre Hindistan'ın diğer şehirlerine örnek ve «Baş» olacak mahiyettedir. Bu şehrin hayr ü bereket eseri diğer şehirlere de ulaşacaktır. Bu şehirde din meş'alesi aydınlanmış olunca, diğer şehirler de bu meş'alenin aydınlığından faydalanacaklardır.

Böylece din-i İslâm'ın nuru her yere yayılacaktır. Hak Teâlâ zât-ı alîlerine yardım eylesin.»

İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyh'in saydığımız kimselerden başka ileri gelen bir hayli diğer emirler, serdarlar (kumandanlar), valiler, Hanlar (küçük hükümdarlar) dan da müridleri ve yakınları vardı. Bunlar arasında şu önemli kimseleri sayabiliriz: Şeyh Ferid, Mehabet Han, İslâm Han, İskender Han, Hekim Fethullah Han, Şeyh Abdülvehhab, Seyyid Mahmud Ahter, Seyyid

Ahmed Hızır Han Lodhi ve bu arada bilhassa Cebbârî Han'ı zikretmeliyiz.

Bir ara, Padişah ansızın hastalandı ve İmam Rabbânî'den «şifâ» isteğinde bulundu. Bunun üzerine İmam Rabbânî sarayda abdest almak için su istediler. Hademeler altın ibrikle gümüş leğen getirdüer. Bunu gören İmam Rabbânî:

— «Altın ve gümüşten kab - kaçak kullanmak haramdır.» buyurdular.

Pâdişâhın hanımı Begüm Nur Cihan, perde arkasında oturmuş olanı biteni dinliyordu. Anlayışlı bir kadın idi. Hemen billur (kristal) ibrik, leğen gönderdi. Bununla abdest aldılar, iki rekât namaz kıldılar ve Pâdişah'a:

— Ben duâ ederken sen de ağlayacaksın.

Fakat Pâdişah'ın ağlaması tutmuyordu. Bunun üzerine:

— Başını aç.

Pâdişâh başını açtı. Müceddid de duâ ettiler. Pâdişâh iyileşti ve kendilerine mürîd oldu.

Ekber İlhadının (Dinsizlik) Temizlenmesi

Kısa görüşlü ve bilgisiz yazarlardan bazıları kitaplarında Müceddid-i Elf-i Sâni, Ekber devri «ilhad» (dinsizlik ve densizlikleri) ini ortadan kaldıramamış temizleyememiştir, diyorlar. Yine:

«O zâtın bu işde hiç bir tesiri ve hizmeti de olmamıştır. O'na balğı bulunanlar o zâtın vefatından sonra şerh-i hallerini yazarken bu hususu uydurup ileri sürmüşlerdir» demektedirler.

Ne kadar hatalı ve boş bir iddia. Biz tarihi tarafsız olarak mütâlea ettiğimiz ve tetkik eylediğimizde, hakikat kendiliğinden aydınlanıp ortaya çıkıyor. Ekber «ilhâd» inin temizlenmesi ve kökünün kazınması ancak İmam Rabbânî'nin zuhuru ile mümkün olmuştur. Kendisinden önce birçok ileri gelen kimseler, bu hususu önceden bildirmiş, haber vermişlerdir. İmam Rabbânî'den önce devlet erkânının ahvâli acaba nasıldı? İslâm'ın kolu kanadı kırılmış değil miydi? Ekber'in dinsizlik ve densizliğinden sonra Cihangir'in ahvâli de malum. Durmadan şarap içmesi, küp dibinde yatması, yarım okka kebab edilmiş et ve bir kaç kadeh şarap aşkına, saltanatı Nur Cihan Begüm'e bağışlaması, Hindistan'da İslâm'ın ne duruma geldiğini göstermez mi?

Kimse açıktan açığa İslâm şeriatince yürüyüp gitmeğe cesaret edemez olmuştur. İşte ancak Müceddid-i Elf-i Sâni'nin vücûdunun bereketi ile İslâm bu ülkede yeniden canlandı, yeniden her tarafı aydınlattı. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, Padişaha secde etmenin haram olduğunu ortaya koydu. Zât-ı faziletleri İslâm yolunda cihâda girişti. Hak yolda olduklarından Hak Teâlâ da kendilerine yardım etti. O'nun vasıtası ile Müslümanlar, sahih ve doğru olarak İslâm ta'lîmini (öğrettiklerini) öğrendiler. Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi aleyh'in bütün yaşayışı hattâ yaşayışının bir lâhzası bile Kur'ân-i Kerîm ve Sünnet-i Seniyye-i Nebvî'den ayrı geçmiş değildir. Bid'at selinin önüne geçmiş, Hindistan'da İslâmın şânını yüceltmıştır. Akaid'in bozulmuş taraflarını tashih eylemiş, doğrultmuştur. Kitâbullah ve Sünnet-i Resûlullah'a, bağlı yaşayanları çoğaltmıştır. Her tarafda İslâm kanunlarına hürmet edilmesini sağlamıştır. Bunların kâffesi de Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin sayesinde olmuştur. O büyük zât Cihangir gibi hükümdarı dahî yola getirmiştir. Cihangir ki, daha önce zât-ı faziletlerinin en büyük düşmanı idi. Fakat onun feyzinin bereketiyle doğru yolu buldu. Öyle bir durUMA geldi ki, O'ndan uzaklaşa-maz oldu. Bir dakika uzak kalmak Cihangir gibi hükümdar için büyük bir üzüntü oluyordu. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin İslama hizmet ve İslâmı yenileyip aslî hâline döndürmek Hususunda bir hayli çalışmaları vardır. Bu hakikati ancak bir fâsık, bir fâcir, yalanlamağa kalkabilir.

Yenileme ve Himaye (Kayyum Olmak)

Müceddid-i Elf-i Sâni buyuruyorlar:

— Her kim Risâlet Penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem'e salât ve selâm getirirse, bu kimsenin ecr alacağını, mükâfata kavuşacağını bildirmişlerdir. Yine Ondandır:

— Her kim Risâlet Penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem için na't-i şerîf okur, O'nu medh eden kasideler, gazeller söylerse biz o kimseyi de kendimize mensup kılarız.

Bir gün bir kimse İmam Rabbânî'nin hâmilik ve kayyumluğunu kabul etmeyerek yüz yüze şöyle dedi:

— «Hazret-i Abdülkaadir Geylânî Rahmetullahi aleyh şimdi dirilip gelir ve senin müceddidlik ve kayyumluğuna ikrar verirse biz de sana inanırız.

Hazret-i Müceddid, kutup yıldızına işaret ettiler ve yıldız ayrılıp iki parça oldu. Arasında Hazret-i Şeyh Abdülkaadir Geylânî Rahmetullahi aleyh görüldü, yüksek sesle seslendiler:

— Müceddid-i Elf-i Sâni'nin dediklerini kabul ederim. Çünkü din ve dünya hususunda kemâlât sahibidir. Bu, evliyâyı ümmet arasında en faziletli zevattan biridir. Her kim onu inkâr eder, muhalefette bulunursa di* yolundan sapmış olur.

Bu sözü söyledikten sonra, Hazret-i Şeyh Abdülkaadir yine yıldızın ardında kayboldu.

Bunun üzerine Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi aleyh şu beşareti verdiler:

— «Onun silsilesine mensup kimseler, kıyamete kadar devam edecek, bu silsileye mensup olanların günahlarına da şefaate edilecektir.» Sonra devamla:

— «Biz sizin için, yahut da sizin vâsitanızla bize bağlı olanlara da şefaatte yine vesile oluruz.» buyurup ilâve ettiler: «Bunu bildirmek için emir aldım.»

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni zamanında İslâm çok kuvvetlenip ilerledi ve parladı. İmam Rabbânî'nin halîfeleri çok uzak ülkelere kadar ulaştılar. Afganistan, Türkistan, Arabistan, Şam (Suriye), Rûm (Anadolu), Turan (Yukarı Türkistan), Bedahşan (Kuzey Afganistan) ve Horasan'a kadar vardılar. İmam Rabbânî'nin da'vetini ve tebliğini halka iletiler, yaydılar. Böylece Müceddidlik ve kayyumluk ıtrinin kokusu her tarafa yayıldı. Her taraftan büyük küçük, ileri gelen gelmeyen, zengin fakir, âlim ve câhil her çeşit insanlar, İmam Rabbânî'nin huzuruna gelip feyz alıyorlardı. Yolunu şaşırmış yüz binlerce kimse hidâyet'e ulaşıp İslâm'la şereflendiler.

İmam Rabbânî'nin Yüce Kemâlâtı

Müceddid-i Elf-i Sâni Ahmed Serhindî'nin hamuru Risâlet penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem efendimizin hamurunun artığındandır. Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem, Müceddid Rahmetullahi aleyh'i «Rahmet hazînesi» diye anmışlardır. Bu itibarla, Âleme Rahmet olan Risâlet Penâh efendimizden ona bir hisse ulaşmıştır. Buna göre, Kıyamete kadar «kutb» ve «ebdal» bu silsileye mensûb olanlar arasından gelecektir.

Âhir zamanın «Mehdî-i Mev'ûd»u da yine İmam Rabbânî'nin halîfelerinden olacaktır, denmiştir. Bu yola bağlı bulunanlar Hak Teâlâ'ya da bağlı bulunan kullardır.

Bu faziletli zât Allah Kelâmını göğüslerinde muhafaza ederlerdi. Doğrudan doğruya Hak Teâlâ ile İlham yoluyla mükâlemede bulunurdu.

İmam Rabbânî'ye ilm-i ledünnîden büyük nasib verilmişti.

Kur'ân'ın «hurûf-u mukattaa»sının esrarı öğretilmişti.

Müceddid Rahmetullahi aleyh, sahâbîlik makamına yaklaşmış ve Resûl-i Ekrem Sallallâhü aleyhi ve sellem'-in Sünnet-i Seniyyesine tâbi olmakla O'na yakîn elde etmek saadetine ermişti.

Kendileri hac için yola çıkmadan mâ'nen Kâ'be'nin ziyareti nasîb olmuş ve dergâhlarında Zemzem kuyusu gibi su kaynamıştır.

Hâneğâhları (tekkeleri) manevî cennet mesâbesindeydi.

Yüksek silsileleri, kendilerinden sonraki diğer silsilelerin hepsine feyz ulaştırmıştır.

O, şeriat ile tarîkat'm câmii'dir. (İkisini bir arada bulunduran) Velayet makamına ulaşmış, nübüvvet ke-mâlâtmdan da nasîb elde etmişlerdir.

Ümmet-i, Resûlüllah Sallallâhü aleyhi ve sellem'in evliyasının en ileri gelenlerinden ve faziletliilerindendir.

O'nu Hak Teâlâ müceddid-i Elf-i Sâni (ikinci bin yılın yenileyicisi) olarak ortaya çıkarmış, vazîfelendirmiştir.

Zât-ı Faziletleri «Kayyûm-i Âlem» lakabına mazhar olmuşlardır. Peygamber Efendimizden bugüne kadar bu lakab hiç kimseye verilmemiştir.

Kendilerine Hazret-i İbrahim aleyhisselâm'm hil'ati ihsan edilmiştir.

Allahu Zü'l Celâl bu kuluna bir çok makamlar ihsan buyurmuştur. Meselâ: Müceddid-i Elf-i Sânî olmak, kayyum olmak, mahbûb olmak, asîl olmak, yüksek ahlâk sahibi olmak, halîfe olmak, imam olmak, kutb olmak ve seçilmiş olmak.

Hazret-i Ali Kerremallâhü veçhen: «Ben size bilgi öğretmek için geldim.» buyurmuşlardır.

İmam Rabbânî de İslâmî ta'lîmi öğretmek için geldi.

Öğrettikleri

Hak sevgililerinin halleri'nin doğruluğu kendilerinin amelî yaşayışları, tuttukları ve gösterdikleri yol ile belli olur. Bu zevatın keşif ve kerametleri mânevi kemâ-lât şeklinde görünür. Bunları da zikr eylemek bizim için hayır ve bereket sebebidir. İçinde bulunduğumuz zamanın karanlık günlerinde Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sânî'nin yolu müslümanlar için parlak, hak bir yoldur. Manevî derdlerin devası, gönlümüzün şifâsıdır. Bize göstermiş bulunduğu yolu dosdoğru tutup gidersek, muhakkak maksada ulaşmaya muvaffak olacağız.

Şimdi birazda Müceddid-i Elf-i Sânî Rahmetullahi aleyhin değerli telifâtından ve öğrettiklerinden bâzılarını seçerek kaydedelim:

«Düşmanın tahakkümü altına girmiş bulunan kimselerin, Hak'ka itaat yoluna gelmesi çok zordur.»

«Yalnız başına oturma, inzivaya çekilme, boş işlerin başka bir adıdır.»

«Dünya musibetleri, sıkıntı ve üzüntüler, yara gibi acı yapsa da hakikatte Hak'ka doğru ilerlemeye, yakınlaşmaya sebeptir.»

«Günahdan sonra pişmanlık ve nedamet, tevbenin bir dalıdır.»

«Hak Teâlâ'nın düşmanlarına yakınlık etmek, Hak Teâlâ'ya karşı düşmanlık etmektir.»

Gönül göze tabidir. Göz eğilince artık gönülü korumak kolay değildir. Gönül de bozulunca artık şehvete ve cinsî isteklere dizgin vurmak ve nefsi korumak imkânı yoktur.»

«Her hangi bir kadının mahremi olmayan bir erkekle tatlı tatlı konuşması haram işlere dâhildir. Kadınların ince ve vücûda yapışan elbise giyinmeleri de, çıplak gezmek hükmündedir.»

«Küfürden sonra en büyük günah, birisinin kalbini kırmaktır. Kalbi kırılan kimse ister mümin, isterse kâfir olsun.»

«İslâm, fakir kimselerle ortaya çıkıp gelişmiştir. Yine fakirlerle devam edip gidecektir.»

«Zenginlikten daha fazla îmânı bozabilecek hiç bir şey yoktur.»

«Bizim konuşma tarzımız, sezilmeyen şöhret gibidir. Çünkü şöhret açığa çıkarsa zararlı olur.»

«Zayıf kimse üzerine çullanmak korkaklık alâmetidir. Akran ile atışmak ahlâk bozukluğudur. Kendinden daha üstünle atışmağa kalkmak ise hayâsızlıktır.»

«Her kimin karısı, evi, işini görecek adamı ve bir de bineceği varsa pâdişâh demektir.»

«Allah Teâlâ'yı Allah olarak bilmek, şirkden kurtulmak demektir. Peygamberi de peygamber olarak bilmek, başka bir kimsenin yolunu tutmamak demektir.»

«Âhiretin işini bugün tamamlayın. Dünyanın işini ise yarına bırakın.»

«Mütevazı ve yumuşak tabiatlı kimse için cehennem haramdır. Her kim için yumuşaklık ihsan kılınmış ise, o kimseye dünya da, âhiret de ihsan kılınmıştır.»

«Hak Teâlâ'ya, emrine teslim olmakla yaklaşılabılır, düşünmekle hayâl ile değil.»

«Dünyaya âit istekler zarurî ihtiyaçlardan değildir.»

«Allahü Teâlâ bize çok yakın ve bizim hemen yanımızda olduğuna îmânımız vardır. Fakat bu yakınlık ve yanı başımızda olmasını kavramak bizim anlayışımızın imkânı haricindedir.»

«Ehli kerem, başkasının ihtiyacını kendi ihtiyacına tercih eden kimsedir.»

«EN İYİ VE EN MÜKEMMEL NASİHAT: «PEYGAMBER SALLALLÂHÜ ALEYHİ VE SELLEM'E İTAAT EDİNİZ» SÖZÜDÜR.»

«Ehlü'llah'dan keramet aramağı bırakınız. Esasen onların varlığı bir keramettir.»

«Hiç bir câhil, velî olmamıştır, olamayacaktır da.»

Resûlullah Sallallâhü Aleyhi Ve Sellem'e İtaat

Ey benim can kardeşlerim bilersiniz ki; Muayyen müddette gelecek olan ölümden evvel ölmeğe Ehlüllah «fena fillâh» tâbir ederler. Hak Teâlâ'ya ulaşmanın muhal olduğu isbat edilememiştir. Velayet dereceleri, bir birinin üstündedir. Nitekim, her peygamberin kendisine hâs bir velayet derecesi vardır. Bu derece, bütün velayet derecelerinin üstünde bütün velayet derecelerinden yüksek bir derecedir. İşte biliniz ki, bizim Peygamberimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem'in derecesi bunların kâffesinin üstündedir.

Şimdi hakikate kavuşmak servetini elde etmek isterseniz ve yüksek derece ve makama erişmek dilererseniz, Risâlet penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem efendimize itâat etmelisiniz. Onun yolunu izlemeli, bunu kendinize gerekli ve zarurî bilmelisiniz.

Kâmil Şeyh'in Hizmetinde, Sohbetinde Bulunmak

Şeyh-i Kâmil'in hizmetinde bulunmak, onun sohbet dâiresinde vakit geçirmek kırmızı kükürt ve kimyadır. Onun bakışı deva, onun sözleri şifâdır. Hak Teâlâ, bizi de sizi de Hazret-i Muhammed Mustafâ Sallallâhü aleyhi ve sellem'in şerâatinin doğru yolunda sabit kılsın. Nitekim gayemiz, maksadımız da hep budur. Saadetimizin, kurtuluşumuzun sebebi ve âmili de budur.

Allah Muhabbeti, Allah Sevgisi Beslemek

Kalbinde Allah sevgisinden, Allah muhabbetinden başka hiç bir sevgi ve muhabbet beslemeyen kimse ne mübarek kimsedir. Bu kimse, bundan başka hiç bir şey aramaz, hiç bir şey istemez. Öyle ise, böyle bir kimse, kendisini hep Allah'a vermiştir, isterse zahirde halk ile meşgul olsun.

Farz İle Nafilenin Farkı

✓ Hak Teâlâ bizi de, Seyyidü'l Beşer (insanlığın efendisi) hürmetine sizi de, taassubdan, eğri yoldan korusun. Sıkıntıdan, üzüntüden kurtarsın. Elbette ki O, Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem her çeşit kusurdan uzaktı.

İnsanı bârigâh-ı Ulûhiyyete yaklaştıracak olan, farzın edâ edilmesidir. Farzlar önce gelir, nafîle daha sonra. Farz varken nafîleye itibar edilmez.

Farz hakkında «Bir farz edâ eylemek bin senelik nafîle edâ etmekten daha iyidir» denilmiştir. İsterse bu nafîle hulûs-i niyyetle yapmış olsun, farz yapılmadıktan sonra bir mânâ ifâde etmez. Biz şunu demek isteriz ki, farzın edasından sonra ve evvel farz için tâyin edilmiş bulunan sünnetleri ve müstehabları da farzla beraber nazar-i itibâra alıp, bunların da dikkatle edası gereklidir. Farzları terk ederek değil.

Bir gün Emîru'l Mü'minîn Hazret-i Fârûk-ı A'zam (Hazret-i Ömer) Radiyallâhü Teâlâ anh, cemâatle sabah namazı kılıyorlardı. Namazı bitirdikten sonra bir göz gezdirdi. Kendi arkadaşlarından hiç birisini göremedi. Bunun üzerine:

— Falan kimseyi namazda göremedim?

— O zât çok kerre geceleri uyanık kalır ve ibâdetle meşgul olur. İhtimal sabaha doğru uyuya kalmıştır, dediler.

Buyurdular:

— «Bütün gece uyusaydı da sabah namazını usûlü veçhile cemâatle kılsaydı elbette ki daha iyi olurdu.»

Farzlardan zekât'a gelince: Zekât olarak bir habbe vermek elbette ki zekât olmayarak verilen bir yığın sadakadan daha iyidir, derecesi de daha yüksektir. Bu bir habbe'yi de, muhtaç olan yakımlara vermek daha ef-d aldır.

Hazret-i İmam A'zam Rahmetullahi aleyh, bir ara abdestin âdâb ve erkânından birin unutup yerine getirmeyerek kıldığı kırk senelik namazlarını kazâ etmiştir.

İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyh, ileri gelen bâzı kimselere:

— «Bâzı mürîdleriniz, sizin halîfelerinizin karşısında âdeta secde edercesine aşırı ta'zim gösterip, eşik öpmekle bile iktifa etmiyorlar,» buyurdular ve ilâve ettiler:

«Bu işin kötülüğü, güneşden daha açıktadır.»

Bu gibi hareketlerde bulunanları, bu davranışlarındann şiddetle men ettiler ve bu gibi işlerden çekinmenin herkes için gerekli olduğunu da bildirdiler. Bilhassa, halka önderlik edenler ve kendilerine halkın hürmet gösterdiği kimseler daha çok sakınmalıdır.

Amelsiz Âlimler

Ulemâ (âlimler) için dünyaya bağlanmak, dünya nimetlerine, dünya işlerine rağbet göstermek, damgalı kimselerin alınlarındaki damgaya benzer. Bunlar için dünya nimetlerinden geniş bir şekilde faydalanmak mümkün olmakla beraber, bu gibilerin ilimlerinden, bilgilerinden kendileri için bir fayda yoktur. Bunların ilimleri, hayâli kimya taşma benzer. (Gûyâ bu taş, bakıra dokundurulursa hemen altın oluverirmiş.) Aslında bunların kendileri, alelade taştan farksızdırlar. Kıyâmet azabına daha fazla müstehak olan kimseler kendi ilimleri için fayda vermeyen kimselerdir. Bir ara ariflerden birisi bakmış ki, Şeytan boş oturmuş, kimseyi aldatmak ve saptırmak için uğraşmıyor. Adam Şeytan'a bunun sebebini sorunca Şeytan şöyle demiş:

— Görmüyor musun bir yığın koca koca âlimler, benim işimde bana yardımcı olmuşlardır. Benim işimi onlar görüyorlar. Artık bu yolda bana iş kalmadı.

Rızâ-i İlâhî'ye Razi Olmak

Bir Allah kulunun, «Vahdehü lâ Şerike Leh» (Birdir ve O'nun ortağı yoktur) den başka hiç bir maksadı, hiç bir gayesi olmaz. Böyleleri için ceza ile mükâfatın farkı yoktur. Bunlar için cezanın sıkıntısı da mükâfat gibi tatlı olur. Cennet istekleri varsa orası Hak Teâlâ'nın rızâ makamlarından olduğu içindir.

Cehennem'den sakınmak istemelerinin sebebi ise, orasının Hak Teâlâ'nın gazab makamlarından olmasındandır.

Resûlüllâh'a Tabî Olmak (Uymak)

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni'nin bâtınları Nakşibendî şeyhlerinin (kaddesellâhü sırrehüm) nuru ile aydınlanmış olduğundan zahirde Peygamber-i Ekrem sallallâhü ileyhi ve sellem'e itaat ve ittibâ ile süslenmiş, donanmıştı.

Ramazan Ayının Fazileti

Ramazan ayı ayların fazîletîsidir. Bu ayda yapılan farz ve nafîle ibâdetler, meselâ; namaz, oruç, sadaka ve şâire diğer aylarda yapılan ibâdetlerin sevabından yetmiş misli fazladır. Bu ayda herhangi bir kimse oruçlu bir kimseye iftar ettirirse Hak Teâlâ onun günahlarını bağışlar ve onu cehenem azabından korur. İftar ettiren kimseye de, oruçlu kimsenin orucunun sevabı kadar ecir verir.

Risâlet Penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz, Ramazan ayında esirleri ve tutsakları serbest bıraktı. Buna uyarak İmam Rabbânî Rahmetullahi aleyh de bu ayda kim ne isterse verirlerdi.

Dünya ve Dünyaya Bağlı Bulunanlar

Dünya görünüşte çok tatlıdır. Her tarafı tozpembe görünür. Fakat bir de bunun öteki yüzü vardır. Hakikatte düny'a denen bu nesne öldürücü bir zehir olup, yalan ve boş bağılıktan başka bir şey değildir. Buna bağlı bulunanlar mezellele düşerler, alçalırlar ve dünyaya âşık olanlar delidirler. Dünya denen şey altın tabağa konmuş pislîğe benzer. Yahut da şeker karıştırılmış zehire. Akıllı o kimsedir ki, bu aldatıcı ve yalancının göz boyayan süslerine aldanmaz, ona bağlanmaz ve onun bozgunculuğuna inanmaz.

Sahabe-i Kiram Rıdvanüllahi Aleyhim

Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimizin ashâbı Kur'ân ve şerîat-i Muhammediyye'yi yaymak yolunda büyük fedâkârlıklara katlanmış kimselerdir. Bu zevât-ı kiram hakkında itirazda bulunmak yahut da bu zevatı tenkid eylemek Kur'ân-ı Kerîm ve Şer'-i şerife karşı itirazda bulunmak ve bunları tenkid etmek gibidir. Meselâ Kur'ân-ı Kerîmi toplayıp bugünkü şekline getiren Hazret-i Osman Radiyâllahü Teâlâ anıdır. Hazret-i "Hz. Osman'a ileri geri söylemek, Kur'ân-ı Kerîm'e ileri geri söylemek gibi olur (neûzübi'llâh)

Zekât ve Şâire Hakkında

Siz bu fânî dünyadaki bir kaç günlük ömrünüzü âhiretinizi hazırlayacak şekilde yaşamalısınız. Böyle yaşamak ise Allah ve Resulüne itaatle mümkündür. Bu itaat hayâtınızın her safhasında olmalıdır. Âhiret saadetini elde etmek ve azabından kurtulmak ancak böyle olur. Allah'ın emirlerinden biri de zekât'tır. Toplanmış olan servetin, üremekte bulunan hayvanların ve malların zekâtının ödenmesi gerekir.

Ağlayamazsanız da ağlamalıların -yanında-ağlar görünün ve her zâman Hak Teâlâ'nın dergâhına sığınıp dert ve sıkıntılardan kurtulmak için âh ile, aşk ile, ve samimî niyetle duâ'ediniz

Dünya'nın Hakikati

Ey Oğul! Dünya imtihan ve denenme yeridir. Bunun zahiri, süslenmiş kadına benzer. O kadın ki, hakikatte yaşlı ve çirkindir. Lâkin allanıp pullanır, güzel elbiseler giyinir, kaşını gözünü, yüzünü boyar da ilk bakışta güzel görünür. Fakat hakikatte içi pislik, sinekler ve böceklerle dolu, dışına güzel koku sürülmüş hayvan leşi gibidir. Görünüşü parlak pis su gibi, uzaktan su gibi görünen seraba benzer. Zehirle karışmış bir şekerdir bu dünya.

(Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem bu konuyu hadislerde ümmetine bildirmiştir. Bu hikmete binaen dünya yönetiminde “dulkadının çocukları”nın ne kadar etkin olabileceğini anlamaktayız.¹⁾)

Dünyanın zahirine aldanan herkes, her zaman zarar görmekte ve hüsrana uğramaktadır. Her zaman da sonu pişmanlıktır.

Meselâ: Müneccimlik, felsefe gibi âhiret için fâidesiz bilgiler öğrenen bir kimse âhiret saadeti yolunda bunlardan bir şey beklerse aldanmış olur.

Çalışma zamanı da, ibâdet zamanı da gençlik çağıdır. İşini bilen kimse, bu zamanı boşuna geçirmez ve bundan istifâde eder. Fırsatı ganimet bilmek gerek, olur ki yaşlılık devresine erişmek hiç mümkün olmaz. Olsa bile yaşlılıkta güç, kuvvet kalmaz.

Servet Sahiblerinin Tevâzuları Hakkında

Efendimiz Sallallâhü aleyhi ve sellem buyurmuşlardır: Her kimin, bir kardeşinin üzerinde malı yahut da her hangi bir şekilde bir hakkı bulunur da onu bağışlarsa elbette iyilik etmiş olur. Hele bu kimse parası pulu olmayan muhtaç birisi ise. Bu itibarla hak sahibinin iyilikleri, hakkı afv edenin iyiliklerine sebep olur.

Zengin kimselerin iyiliklerinin ikincisi ise Allah yolunda göstereceği tevazûudur. Servetiyle övünen zengine yazıklar olsun. Yine zenginliği ile beraber mütevâzî olmayı bilmeyen zengine de yazıklar olsun. Allahu Teâlâ bu gibileri bu hastalıktan kurtarsın.

Allah'ın Kullarına İyilik Etmek

Dünya yaşayışı pek kısadır. Âhiretin azabı ise hem ağır ve hem de uzun ve dâimidir. Dünyadaki bir kaç günlük hayâtı ganimet bilip âhirete hazırlanmak gerekir. Hak Teâlâ'nın emrettiği iyi işlere sarılmalı, bu meyanda O'nun kullarına çokça iyilikte bulunmalıdır.

Yaşayanların Ölülere Hediye­leri

Resûlullah Sallallâhü aleyhi ve sellem buyurmuşlardır:

— «Ölü, kabir içinde suda boğulup feryâd eden kimseye benzer. Evlâdından, babasından, annesinden, kardeşinden, yakınlarından duâ bekler. Duâ kendisine ulaşınca, sanki dünya ve dünyadakiler kendisine verilmiş gibi olur. Şüphesiz, Hak Teâlâ yeryüzünde yaşamakta olanların dualarını kabirlerdekilere ulaştırır. Dağlar kadar da rahmetini yağdırır. İşte yaşayanların ölülere en büyük hediyeleri duâ ederek onlara rahmet ve mağfiret talebinde bulunmalarıdır.

¹ **Hatırlanacak bir konu** [Her mason dul bir kadındır Masonların sıkça kullandığı "dul kadının çocukları" deyimi, masonların kökenlerinin dayandığını söyledikleri 'Hiram efsanesinden', Hz. Süleyman mabedini inşa eden Hiram Usta'nın dul bir kadının çocuğu olmasından kaynaklanıyor. Dünyada mason locasına üye olan herkes kendilerinin dul bir kadından gelme olduklarına inanırlar ve her bir mason dul kadının çocukları olarak kabul edilir. Hiram'ın annesine atfen kullanılan dul kadının çocuğuna yardım ifadesinin gerçekten masonlar arasında zor durumda olan dul bir mason hanımına yardımı ifade ettiğini söyleyen araştırmacı— yazar Aytunç Altındal bu ilişkiyi şu sözlerle açıklıyor:

"Masonların her biri dul bir kadındır ve her bir biraderin bir tane kadın ismi vardır. Bir mason locasında iki tane birader var. Birinin adı Ahmed, birininki Veli. Ahmed'in karısı Necla, Veli'nin karısı da Filiz ismini taşısın. Şimdi Ahmed, Veli'nin karısının adını alıyor, Veli de Ahmed'in karısının adını alıyor. Böylece Veli ve Ahmed birer erkek oldukları halde birer adları da Necla ve Filiz oluyor. Ahmed'in bir adının Filiz olduğunu locada bulunanlar da biliyor. Böylece locada hem kadın hem de erkek olmuş oluyor. Bir gerçekten hâlâ yaşayan Necla ve Filiz var, bir de erkek olan Necla ve Filiz var. Birgün Filiz'in kocası olan Veli ölürse ona erkek olan Filiz yardım ediyor. Yani gerçek bir dul kadın var ortada, onun adı Filiz; bir de erkek olan Filiz (Ahmed) var o da dul bir kadın ayrıca. Yani Ahmed de dul bir kadın olmuş oluyor ve bunu da locada bulunanlar biliyor."]

Arifler (Hâcegân) ın Yolu

Hak Teâlâ'ya ulaşmak için ariflerin (Tasavvuf büyükleri) yolu, yolların en kısası, en yakınıdır. Diğer ule-mânın sonu, onların işlerinin başıdır. Bu itibarla onlara yakın olmak diğerlerininkinden daha önemlidir. Bu, onların sünnete sarılmaları ve bid'atlerden sakınmaları ile elde ettikleri, «Yakînû derecelerindendir. Ne yazık ki, bin bir çeşit bid'at, bid'at olduğu da bilinmeden birçok tarîkatlerin içine de girmiştir. Bunlar üstelik bid'at değil sünnet olarak tanınmaktadır. Meselâ «teheccüd» namazını cemâatle kılmak, gibi. Hâlbuki o'nu cemâatle kılmak mekruhtur!

Gençlikte Tevbe

Allah Teâlâ'nın kendi kuluna genç iken tevbe etmek nimetini vermesi ne büyük saadettir. Denebilir ki, bu nimet bütün nimetler içinde bir derya, diğer nimetler ise bir damla mesabesindedir. Çünkü bu nimetle Hak Teâlâ'nın rızası elde edilmiş olur ki bu, bütün dünyevî ve uhrevî nimetlerin başında gelir.

Allahü Teâlâ'nın iyi Kullarını Ziyaret Etme Âdabı

Allahü Teâlâ'nın sevgili kullarının yanma giderken, boş olarak gitmeli ki, dolu olarak dönülsün. Muhtaç olarak varılmalı ki, Himmetlerinin taşmasına ihsanda bulunsunlar.

Ölülere Yardım

Ölenlerin, yaşayanların dualarına ihtiyaçları çok fazladır. Sabrın eteğine sarılıp onlar için duâ ve istiğfar ile Cenâb-ı Hak'dan yardım dilemelidir. Hadîs-i Şerîf'de de:

«Şüphesiz Hak Teâlâ yeryüzünde yaşayanların dualarını kabirdekilere ulaştırır ve dağlar kadar da rahmetini yağdırır.» Buyurulmuştur.

Nakş-i Bendiyye Tarîkatinin Özelliği

Nakş-ı Bendiyye tarîkatinin hususiyetlerinin en ö-nemlis sünnet-i seniyyeye sıkı sıkı sarılmak ve bid'atler-den uzak kalıp çok sakınmaktır. İşte bu sebebledir ki, bu tarikatın ileri gelenleri «cehren» (yüksek sesle) zikretmekten çekinirler. Zikri kalben ederler. Risâlet penâh Sallallâhü aleyhi ve sellem'in, Hulefâyî Râşidîn Radiyallahü Teâlâ anhüm hazerâtinin zamanında olmayan raks, sema, vecd ve bunların benzerlerinden sakınır ve sakındırırlar. Hattâ bu tarîkatte «çile» doldurmak, « halvet» de kalmak dahî yoktur.

Yolun İyisi

Mü'minlerin, her zaman Hak Teâlâ karşısında, âciz, muhtaç ve hiç bir kudrete sahip olmadıklarını bilmeleri gereklidir. Her zaman, sıdk ve aşk ile Hak Teâlâ'ya yalvarmaları icâb eder. Kulluk vazifelerini yerine getirmeleri gerekir. Şer'i şerifin tâyin etmiş bulunduğu ölçüleri aşmamalı ve dâima Risâlet Penâh Sallallâhü aleyli ve sellem'in gösterdikleri yolda yürümeli ve Ona tabî olmalıdırlar. İyi işleri iyi niyetle yapmalı, içleri ve dışları aynı olmalıdır. Kendi kusurlarını, kabahatlerini, noksanlarını ve ayıplarını bilmeleri zarurîdir. Günahların çok güçlü olduğunu bilmeli, bunları yenmeğe hazır bulunmalıdırlar. Hak Teâlâ'nın «Allâmül-guyûb (gizlilikleri bilen) olduğunu asla unutmamalı ve onun kahrından, gazabından korkarak, onun afv-ü keremine sığınıp kendilerinin yaptıkları, küçük - büyük hiç bir iyi amelleri olmadığını bilip düşünmelidirler. Kötü amelleri küçük de olsa gözlerinde büyütmeli ve dâima sakınır olmakla Hakka teveccüh etmelidirler.

Rüya Âlemi Meseleleri

Rüyâ'nın itimâda değer birşey olmadığını bilmek ve ona îtibar etmemek lâzımdır. Meselâ; **bir kimse rüyada kendisinin pâdişâh yahut da zamanın «kutb»u olduğunu görse bunun hakikat ile hiç bir ilgisi yoktur. İtimada şayan ve itibar edilecek şeyler uyanık ayık iken karşılaşılan şeylerdir.**

Akidelerin Doğruluğu Hakkında

Şurası da gereklidir ki akideler ehl-i sünnet vel-ce-mâât ulemâsının belirttikleri şekilde doğru, dürüst ve sahih olmalıdır. Nitekim âhirette kurtuluşa ermek de buna bağlıdır. Her bid'atci ve yolunu şaşırmış bulunan fâsid akîdeli kimse de, kendi fâsid fikirlerini kitab ve sünnete uygun göstermek ister. Bu gibilere asla îtibar edilmemelidir. Amellerde tenbellik ve gevşeklik olursa, bundan kurtulmak için tevbeden başka çıkar yol yoktur. Ceza görülecek olsa bile, yine âhirette felah ümidi vardır. Bunun için doğru ve sahih inançlı olmak gerekir.

Dünyaya Bağlanmak ve Ona Sevgi Beslemek Günahdır

Mes'ud kimse odur ki, dünyaya bağlanmaz, dünyaya karşı soğuk davranır. Dünya sevgisi bütün günahların köküdür. Dünyaya yüz çevirmek bütün ibâdetlerden efdal'dir. Dünyâ da, dünyaya sarılmış olan da ta'rîz (azarlama) nın damgası ile damgalanmıştır. Hâdis-i şerif'de, dünya ve dünyada bulunan her şey de hakîr görülmüştür. Sâdece Hak Teâlâ'nın zikri hâriç...

Dünya Rahatı, Dünyanın Tadını Çıkarmak Âhireti Bozar

Yağlı, ballı lokmalara aldanmamak, süslü, püslü kıymetli elbiselere meyledip değer vermemek lâzımdır. Bunların neticesi, dünyada da âhirette de hasret ve nedametten, pişmanlıktan başka bir şey değildir. Çoluk çocuğu ve aile efradını razı etmek, onların refah ve rahatlarını artırmak için, kendini musibetlere atmak, vebal yüklenmek, âhiretin azabını hak etmek akıllıca bir iş değildir.

Farzları Edâ Eylemek

Yeni ortaya çıkan bâzı tarikat şeyhi geçinenler farz ve sünnetleri eda etmek yerine -bu işleri ihmâl ederek-çile doldurup, riyazet çekmek yolunu tutuyorlar. Bu çile ve riyazetinde farz edâ etmekten daha üstün olduğunu ileri sürüyorlar. Cumâ'yı ve cemaatı terk edip, yine çile çekmek yolunu tutuyorlar. Bilinmelidir ki bir farzı cemâatle edâ eylemek onların çektikleri çileden bin kat daha iyidir. Bu itibarla şeriâtin göstermiş olduğu şekilde âdâb ve erkâna riâyet edip farzları yerine getirmek ve bu hususa önemle dikkat etmek ve bağlı bulunmak zarureti vardır.

Müceddid Ne Demektir?

Biliniz ki her yüz senenin sonunda bir müceddid (yenileyici) zuhur eder. Fakat yüz senelerin «müceddid» inden başka bir de bin senenin müceddidi vardır. İşte yüz ile binin arasında ne kadar fark varsa, bu iki ((müceddid» in arasında da o kadar fark vardır. Müceddid o kimsedir ki, ümmet ondan feyz alır ve onun feyzi uzun müddet için tâ uzaklara yayılıp ulaşır.

Resul-i Zîşân Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Hakkında:

Bu gün biz, Rasûlüllah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz hakkında ne biliyoruz?

O'nun büyüklüğü ve azemeti hususunda neler bilmekteyiz; bunları nasıl öğrenebiliriz?

Burada, gerçekte yalan yanyana, hak ile bâtıl omuz omuzadırlar. Risâlet Penâh Efendimizin hakîkî büyüklük ve azemetleri ancak kıyamet günü herkesçe bilinebilecek, o zaman anlaşılabilir. Resûlüllah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimiz bütün peygamberlerin imâmı ve önderidir. Hazret-i Âdem Aleyhisselâm'dan itibaren bütün peygamberler O'nun bayrağı altında toplanacaklardır.

Hak Teâlâ'yı Ziyaret

Mü'min kimse, âhirette, cennette Hak Teâlâ'nın likaasına nail olur. Hâlbuki cennet de cennetten başkası da hep Hak Teâlâ'ya aittir. Bunların hepsi Allahü Teâla indinde birbirlerinden farksızdırlar. Hepsisi de O'nun yarattığı şeylerdir. Tur Dağı'nda vuku bulan «tecelli»nin o yer ve mahal ile bir alâkası, bir bağlantısı yoktur. Bâzı yerler «tecelli» nin zuhuruna elverişlidir, bâzı yerler değildir. Meselâ; ayna

resimleri aks ettirir, suretler orada görünür fakat beygir nalında bu kabiliyet yoktur. İkisi de demirden yapılmış olsa da...

NAMAZIN FAZİLETİ

İbâdetlerin en iyisi, amellerin en güzeli, en faziletlisi namazı ayakta tutmaktır. Âdâb ve usûlü ile her zaman yerli yerinde kılmaktır. Çünkü namaz dînin direği ve mü'min kimsenin «mi'râc»ıdır. Bu itibarla namazı edâ eylemek için çok dikkatli olmak gereklidir. Bunun farzını, sünnetini, âdâb ve erkânını ve şartlarını hakkıyla yerine getirip edâ eylemek îcab eder. Namaz'm erkânında hiç bir karışıklık yapılmaması, şartları yerine getirilerek kalbi hudû ve huşu' ile kılınması te'kidli olarak bildirilmiştir. Çok kimseler bu hususa dikkat etmediklerinden erkânı bir birine karıştırırlar ve namazlarını fâsîd ederler.

Namaz sıhhatli edâ edilince, felah bulmak ümidi de o derece genişler. Keza namaz ayakta tutulunca, din de ayakta tutulmuş olur. Hidâyet yolunun meş'alesi de aydınlanır.

Zikir ve Fikir

Ey Oğul! Fırsatı, sıhhati, huzûr'u ganimet bil!

Her zaman Hak Teâla'nın zikri ile meşgul ol! Şerâtin ahkâmına uygun bulunan her amel zikre dahildir. İsterse bu iş alış veriş olsun. Bu itibarla bütün iş güç, bütün davranış ve hareketlerin şer'i şerife uygun olmasına çalışmak gerekir ki, zikir hâli devam etsin.

İki Şeyin Ehemmiyeti

İki şeye zarar gelmezse endîşe edecek hiç bir mesele yoktur. **Bunlardan biri Resûlüllah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in göstermiş bulundukları yolu izlemek, ikincisi de kendi şeyhine, mürşidine muhabbet ve hâlis niyet beslemek.** Bu iki iş doğru ve yolunda olursa o zaman isterse her tarafa karanlıklar çöksün, üzülecek hiç bir şey yoktur. İş böyle olunca bu iki şeye zarar gelmemesine dikkat etmelidir. Ne'üzü billâh, bunlara bir noksanlık, bir kusur gelecek olursa o zaman insan hüsrana uğrar. Bize bu hususlarda yardımcı olması için aşk ile sıdk ile Hak Teâlâ'ya yalvarıp duâ ederiz ki, bu hususlarda bize sebat ve dayanma imkânı ihsan eylesin.

Böylece belli oldu ki, dünya ve âhiretin felahı Risâlet Penâh Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimizin yolunu izlemeğe bağlıdır.

Nasihahat

Fırsatı ganimet bilin, ömrünüzü boş yere boş işlere sarf etmeyin. Her işde Hak Teâlâ'nın rızâsını kazanmayı hedef alın. Her gün farz olan beş vakit namazı, huzûr-i kalb, âdâb ve erkân, şartı ve şurûtu ile cemâatle birlikte edâ eylemeğe çalışın. Teheccüd namazını terk etmeyin. Sabahlan duâ ve istiğfar edin. Bunu unutmayın ve terk etmeyin. Tavşan uykusuna yatmayın (Sabah erken kalkın). Ölümü hatırlayın. Âhiret ahvâlini göz önüne getirin. Dünya bağılıklarından sıyrılın, âhirete bağlanın. Dünya işiyle zarureti, ihtiyacı giderecek kadar meşgul olun.

Kelime-i Tayyibe (Tevhid)in Bereketleri

Âhiret için zahire edilip toplanmış bulunan hazînelerin anahtarının yüzde doksan hissesi «kelime-i tayyibe» (Tevhîd) dedir. Yine bilmelidir ki, küfrün karanlıklarından, şirkin (Hak Teâlâ'ya ortak koşmak) bulaşıklıklarından kurtulmanın tek çâresi «kelime-i tayyibe» (Tevhîd) dir. Şefaate yolunda bu kelimedenden daha büyük, daha mühim hiç bir şey yoktur. İnsan bu kelime ile hak ile bâtılı ayırd eder. İman ile ihlâs ile bu kelimeyi kabul edip zikreden kimse küfrün ve şirkin dalâletinden kurtulup saadete erer. Umulur ki bu kelime sayesinde bir kimse şefaate mazhar olup, âhiret azabından ve cehennem ateşinden de kurtulur. Nitekim bu ümmetin efradının günahlarının bağışlanması hususunda Allah'ın izni ile Resûlüllah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in şefaati olacaktır.

Evliyâullah (Allah Velîleri) ve Günah

Şunu bilmek gereklidir ki, Hak Celle Şâhühû'nun sevdiği kullar, günah işlemeye girişmeyen kullardır. Nitekim Evliyâullah günah işlemekten çok sakınırlar. Evet, gerçi bunlar Enbiyâ (Peygamberler) Aleyhimüs Selâm gibi «masum» (günah işlemeyen) kimseler değildir. Evliyâullah'ın günah işlememeleri kendilerine bağlıdır. Bu itibarla, bunların ihyânen işledikleri günah «Lâ Yadurruhû Zebûn» (Günah ona zarar vermez) hükmüne tâbidir. Bu da ehl-i ilim indinde malumdur ki, burada bahs edilen günah «zenb» bu gibi zevatın geçmiş günahlarıdır, daha «velî» lik makamına ulaşmadan vuku' bulmuştur.

Günah ve Tevbe

Günahlara tevbe etmek, her şahıs için farz-ı ayn olmakla zarurîdir. Hiç bir insan bundan müstağni değildir. Hattâ Enbiyâ-i Kiram Aleyhimüsselâm dahî... Bu itibarla, Enbiyâ (Peygamberler) bundan müstağni olmayınca diğer kullar nasıl müstağni olabilirler?

Şimdi gelelim Allah hakkı olan günahlara; bunlar meselâ anlaşmalı zinâ, içkicilik, boş işler, boş eğlenceler, meselâ bâzı şarkıları dinlemek, nâmahrem kadınlara şehvet gözü ile bakmak, abdestsiz Kur'ân-ı Kerîme el sürmek, bid'atlere inanmak, ahkâm'a aykırı işler işlemek v.s... İşte bu ve buna benzer şeylerden nadim olarak tevbe edip istiğfar eylemek, Hak Teâlâ'nın dergâhına karşı boyun büküp yalvarmak gerekir. Yine bunun gibi her hangi bir farzın edasını ihmal etmek de tevbe-yi îcâb ettiren hallerdendir.

Fakat kul hakkı ve hukukuna âit olan hususlara gelince; kulların hakkına tecâvüzden dolayı günahların tevbesi ancak haklarına tecâvüz edilmiş bulunan kimselerin hakkını vermek suretiyle yapılabilir. Kendilerinden de, afv etmeleri haklarını helal eylemelerini dileyerek onları razı eylemekle, hattâ kendilerine iyilik et' mekle, hayır duâ'da bulunmakla mümkün olur.

Bir kimseye bütün günahlardan tevbe eylemek imkânı hâsıl olursa bu, ne büyük nimet ve ne büyük ih-sân-ı İlâhî'dir. Ancak bâzı günahlardan tevbe etmek imkânı olur, bâzı haramlardan kaçınmak fırsatı bulunursa bu da ganimettir. Olur ki bunun neticesinde diğer günahlardan da tevbe etmek imkânı hâsıl olur ve insan bütün günahlardan temizlenir.

Namazı Doğru Dürüst, Sahih Tarzda Edâ Eylemek

Rasûlullah sallallâhü aleyhi ve sellem Efendimiz buyurmuşlardır

«Hırsızların en büyüğü, kendi namazından hırsızlık eden, namazından çalan kimsedir. Sahâbiler; arz ettiler

— Yâ Resûlallah! Namaz'dan nasıl çalınır. Buyurdular

— Namazdan çalmak, namazın âdâb ve erkânına tam mânâsıyla dikkat etmemek, rükû' ve secdelerini iyi bir şekilde erkânına uygun yerine getirmemekle olur. Allahü Zü'l Celâl namazda rükû' ve secdeler arasında lüzumlu yerlerde tam olarak durup oturup, sabit bir hal almayan kimsenin namazına teveccüh etmez.»

Bunun için namazı tam mânâsı ile, âdâb ve erkânına riâyet ederek edâ eylemek gerekir. Diğer mü'minlere de bu yolda hatırlatma yapmak icâb eder.

Teheccüd Namazı Hakkında

Buraya alınması gereken ikinci bir nasihatleri de «teheccüd namazı» hakkındadır. Buyurmuşlardır ki:

Teheccüd namazına bağlı kalınız. Tarikatın îcab-larından biri de «teheccüd namazına» bağlı kalmaktır.

Helâlinden Yemek

Yediğiniz lokmaya dikkat ediniz. Helâl olması hususunda titizlik gösteriniz. Şüpheli lokma yemeyiniz. İhtiyatlı olunuz. Rastgele ele geçen her şeyi yiyip içmek iyi değildir. Şer'i bakımdan helâl midir, haram mıdır düşünülmelidir. İnsan, başı boş bırakılmış değildir. Şe-rîat'ın hükümleri ile bağlıdır. Her istediğini yapamaz ve bu, menfaatine de uygun değildir. Bedbaht ve talihsiz insan, kendi Sâhibi'nin emrine karşı gelen insandır.

Nafile İbâdetler

Farz ibâdetlerin karşısında nafile ibâdetler, yol üzerinde bulunan taş gibidir. **Zamanımızda çok kimseler, farzı bırakıp nafileye önem vermektedirler. Nafile ibâdeti edâ etmek için var gayretlerini sarf ediyor, buna mukabil farz ibâdetten de kaçınıyorlar.**

Çok kimseler de vakitli, vakitsiz, istihkak sahibi midir, değil midir düşünüp hesaplamadan hayır diye para verirler. Fakat zekâta gelince bir kuruş bile vermek istemezler. Sokakta dilenen kimselere düşünmeden para verirler, lâkin iyice nisabını mikdârını hesaplayıp da zekâtı ayırıp vermeyi akıllarından bile geçirmezler. Bu gibiler şunu da bilmezler ki, bir kuruşluk bile olsa zekâtı ayırıp vermek, yüz bin kuruş sadaka vermekten daha önemlidir. Daha da iyidir. Zekât verilince, zekâtın verilmesi hususunda Hak Teâlâ'nın hükmü yerine gelmiş olur. Sadakaya gelince o, nafiledir. Çok kere hiç bir niyet ve gaye olmadan ve hattâ hevâ-i nefsi tatmin yolunda da verilir. Bazen gösteriş için de verenler bulunur. Hâlbuki farzı edâ eylemekte her hangi bir şekilde riyaya yer yoktur.

Hakka Hukuka Dikkat

Ulemâ :

— Bir kimse, peygamberlerin iyi amelleri kadar amelde bulunsa da onun üzerinde her hangi bir kimsenin bir kuruşluk hakkı kalmış olsa, bu kimse bu hakkı ödemedikçe cennete giremez, demişlerdir.

Velîyyullah

Hakikatte «Ehlüllah» ın kendileri bizzat bir keramettir. Allah'ın kullarını Allah yoluna çağırarak da Hak Teâlâ'nın rahmetlerindendir. Ölü kalbleri canlandırmak Allahü Teâlâ'nın delillerinden büyük bir delildir. Bu zümre «Ehlüllah» yeryüzü halkı için zamanın ganimetidir; onların sözleri, derdlerin devası, bakışları hastalıkların şifâsıdır. Velîler Allahü Zül Celâl'e yakın sahibi kimselerdir. İşte bu kimselere yakınlık gösterenler, hüsrana uğramaz, bedbaht olmaz, Hak Teâlâ'nın rahmetinden de ümitsiz kalmazlar.

Zikir Hakkında Te'kîd

Kur'ân-ı Kerîm'i çok tilâvet ediniz, çok okuyunuz. Namazınızda imkân derecesinde Kur'ân-i Kerîm'den uzun âyetler okuyunuz. Kelime-i tayyibe «LÂ İLAHE İLLALLAH» yi çok tekrarlayınız. Çünkü bu kelimedede «Lâ İlah» (İlah = Tanrı yoktur) dediğiniz zaman, Hak Teâlâ'dan başka bütün uydurma, yapma, dikeltirilmiş ilâhları, tanrıları, reddetmiş oluyorsunuz ve «İllallah» deyince de sadece ve yalnız Allah'ın varlığını ikrar etmiş oluyorsunuz. Allahü Teâlâ'dan başka hiç bir gaye ve maksadınız olmadığını belirtmiş bulunuyorsunuz. Kendiışlerinize sahip çıkmamız veya yaratılanlardan medet ummanız bir çeşit şirk olur. Hâlbuki böyle bir şeyin kalbe ve kafaya girmesi zor ve çok kötüdür. Kulluğun sâni, yaratan, bir, tek Allah'a teslim olmak ve her şeyi ondan ummak ve beklemektir.

Zamanınızı boş işlerle geçilmeyiniz, kayb etmeyiniz. Zikr-i İlâhî'den başka bir şeyle meşgul olmayınız. Bir kaç günlük ömrünüz olan bu dünyada vaktinizi gücünüzün yettiğince Allah'ın zikri ile geçirin. Dünya işi kolay ve geçicidir, bunu âhiretinize yarayacak şekilde değerlendiriniz.

Ashabı Kiram Arasındaki Anlaşmazlıklar ve Savaşlara Dâir

Hayr'ül-Beşer Risâlet Penâh Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in ashabı arasında çıkmış bulunan ihtilâflar ve savaşları, iyiye yormak gerekir. Bu ihtilâf ve savaşları, makam ve mansıp peşinde koşmak, hevâ ve hevese kapılmak, başkanlık, baş olmak, iktidarı ele geçirmek hırsı diye mânâlandırmamak gerekir. Zîrâ bu gibi şeyler, nefs-i emmâre (kötülüğe sürükleyen nefis) ve aşağılık istekleridir. Hayr'ül - Beşer Peygamber Efendimizin huzurunda senelerce bulunmuş, onun terbiyesi ile yetişmiş kimseler elbette ki eğitilmiş ve bu gibi bulaşıklıklardan temizlenmiş kimselerdir. Bunların hepsini de iyi kimseler olarak tanımak, sevmek gerekir. Muhakkak ki, onlara sevgi beslemek Efendimiz Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'e sevgi beslemek demektir.

İstiğfâr'da Bulunmak

Uyumak zamanı gelince, tevbe edip istiğfar eylemek lâzımdır. Hakk'a sığınmak, günahların afv edilmesi talebinde bulunmak îcab eder. Kendi kusurlarımızı, kabahatlerimizi, noksanlarımızı düşünmemiz lâzımdır. Âhiretin bitmez tükenmez sonsuz azabını göz önünde bulundurmalıyız. Hak Teâlâ'dan af ve mağfiret talep etmeliyiz.

İstiğfar için

«Estağfiru'llâhellezî lâ îlahe illâ hüve'l hayyü'l kayyûmi ve etûbü ileyh» demeliyiz.

Bu istiğfar kelimesini ikinci namazlarından sonra yüz kere söylemelidir. Namazdan sonra abdestli veya abdestsiz söylenebilir. Elbette abdestli olursa daha faziletli olur.

Zekât Hakkında

Malın zekâtını vermek dînî zarurettir, farzdır. Zekâtı verirken sünnete uyarak gönülden vermelidir. Zekâtı yerine vermek gerekir. Nitekim Hakîkî Veliyni'met Rabbımız buyurmuştur:

«Size atıyye ve ihsan olarak vermiş olduğum maldan kırkta bir hissesi fukaranın ve yoksul kimselerin hakkıdır. Bunun karşılığı ben size büyük ecir ve mükâfat veririm.» Bu kadar az bir zekâtı vermeyen insan ne kadar cimri, insafsız ve serkeştir değil mi?

Ramazan Ayı Hakkında

Ramazan ayında oruç tutmak dînî zarurettir, farzdır. Orucu iç ve dış şartlarına uyarak hakkıyla tutmak gerek. Oruç tutmak için can ü gönülden çalışmalı, yerli yersiz bahanelerle orucu terketmemelidir.

Efendimiz Sallallâhü Aleyhi ve Sellem buyurmuşlardır :

«Oruç, cehennem ateşine karşı bir kalkandır.»

Şayet hastalık veya her hangi bir özür sebebiyle oruç tutulamamış ise, o sebep ortadan kalkınca kazâ et mekte gecikmemeli hemen kazâ etmelidir. Bu işde gaflet hiç iyi değildir. İnsan kendi «mevlâ» sının kuludur. Başına buyruk değildir. Yaşayışını Mevlâ'nın emrine göre tanzim etmelidir. Yap dediğini yapmalı, yapma dediğini yapmamalıdır. Ancak böyle yapılıncı felah bulmak için ümid vardır.

Hacc

İslâm'ın beşinci esası Beytüllah'ı (Allah'ın evi) hacc etmek, usûl ve erkânı ile ziyaret eylemektir.

Resûlüllah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem buyurmuşlardır:

«Hacc geçmiş günahları ortadan kaldırır.»

Gerekli Nasihatler

En önemli mesele, kendi inancımızı ehl-i sünnet ve'l-cemâat akidesine uygun bir şekilde getirmemizdir.

İnanç bu şekilde sâf ve sağlam olduktan sonra verilmiş olan emirlere göre amel etmek gerekir. Hangi hususta hangi emirler verilmiştir, bilmek ve öğrenmek îcab eder. Neyin yapılması emredilmiştir, neyin yapılması yasaklanmıştır bilmeli, yapılması emredilmiş olanları mutlaka yapmalı, yapılmaması bildirilen hususlardan da mutlak surette kaçınmalıdır.

Farz olan beş vakit namaz tenbellik gevşeklik göstermeksizin edâ edilmelidir. Namazın âdâb ve erkânın da kat'iyen değişiklik yapılmamalıdır. Nisâb haddine ulaştığında malın zekâtı hiç ihmâl göstermeden ödenmelidir.

Hazret-i İmam A'zam Rahmetullahi Aleyh, kadınların taşıdıkları zînet eşyasına da zekât isabet edeceğini buyurmuşlardır.

Zamanınızı boş, dünya ve âhirete faydası olmayan işlere sarf etmeyiniz,. Ömür kıymetlidir boş yere sarf edilemez. Şarkı vesâir mânâsız sözler için bu ömrü sarf etmek yazık olur. Bu gibi şeylerin geçici lezzetine aldanmayın. Hem dünyanızı yiyip bitirir, hem de âhiretinizi Bunlar, zehir karıştırılmış şekere benzer. Halkın ayıplarını sayıp dökmekle de vakit geçirip, onların günahına girmeyin. Olur ki, bilmediğiniz bir şey söylersiniz de halka iftira atmış olur, günâhını vebalini boynunuza yüklenmiş bulunursunuz. Yalan söylemek de, iftira atmak da bütün dinlerde ve mezheplerde kötü şeylerden sayılmıştır. Hâlbuki halkın ayıplarını, kusurlarını görmemezlikten gelmek ve onların kabahatlerini affetmek büyük işlerdendir. Elinizin altında bulundurduğunuz uşak, köle, çırak, hizmetçi ve bu gibi kimselere karşı şefkatli davranın, onların kusurlarını affedin, görmemezlikten gelin. Küçük kabahatlerini büyütüp mesele çıkarmağa uğraşmayın. Yerli yersiz bu zavallıları incitmeyin. Bu gibi kimselere küfür etmek, kötü sözler sarf etmek iyi kimseler için yakışık almayan işlerdendir.

Hak Teâlâ'nın karşısında her zaman işlediğiniz kusurlarınızı bilip, onların affedilmesi talebinde bulununuz. Hak Teâlâ nasıl sizin kusurlarınızı affediyorsa, siz de elinizin altında bulunanların kusurlarını affetmelisiniz. Hak Teâlâ nasıl siz kusurlu ve günahkâr olduğunuz hâlde sizin rızkınızı kesmeyip devam ettiriyorsa, siz de buna göre düşünmeli, hareket etmelisiniz.

İnancınızı düzelterip, fıkıh ahkâmını da yerine getirdikten sonra, diğer vakitlerinizi zikri îlâhî ile meşgul olarak geçirmeye bakınız. Size hangi zikir verilmiş veya öğrenmişseniz ona devam ediniz. Hakkın buyruğuyla amel ediniz, men ettiğini ise kendinize can düşmanı bilerek kaçınınız, sakınınız.

Bey'atten Maksat

Bir tâlib, (Tarîkate girmek isteyen) kendi gelişmesi için bey'at ettiği şeyhinden başka bir şeyhin huzuruna gidip ondan da feyz almak ister, bu ikinci şeyhin de sohbetiyle Allah yolunda çalışmak isterse bu caizdir. İlk şeyhi sağ olup kendisinden izin almamış olsa da. Şu şartla ki, ilk şeyhini red edip bırakmamalı ve onu iyilikle yâd etmelidir. Bilhassa, zamanımızda şeyhlik ve müridlik, sâdece merasimden ibaret bir hâle gelmiştir. Şimdi şeyh geçinen kimseler, kendini bilmez, îman ile küfrün inceliklerinden haberi yok. Böyle şeyhler insanları hak yolunda nasıl irşâd edecek?

Doğru yolu nasıl gösterecek?

Ne yazık ki, zamanımızda böyle şeyhler bulunduğu gibi bunlara îtikad besleyip bağlanan, meded uman müridler de pek çoktur. Bu müridler, bu gibi şeyhleri bırakıp da anlayışlı yakın sahibi şeyhlerin huzuruna varmazlarsa Hak yoluna girmiş olamazlar. Allahü Azîmü's-şan insana kâmil bir şeyhin yol göstermesini nasîb eylerse, onun vücûdunu ganimet bilmeli ve onun gösterdiği yoldan gitmelidir. Onun rızâsını kendisi için saadet bilmeli, O'na karşı gelmek ve onun rızâsı hilâfına gitmeği de bedbahtlık saymalıdır. Tâlib için kâmil bir teslimiyetle gönlünü şeyhine bağlamak gereklidir. Şeyhinin izni olmadan, O'na danışmaksızın, nafil ibâdetlerle meşgul olmamalı, ancak şeyhin gösterdiği, izin verdiği nafil ibâdetlere çalışmalıdır. Şeyhinin namaz seccadesi üzerine hürmeten basmamalı, O'nun abdest aldığı yerde abdest almamalı, Şeyhinin abdest ibrik leğenini kullanmamalı, Şeyhinin karşısında

dikilerek yemek yememeli, su içmemeli. O'nun karşısında hürmeten imkân derecesinde konuşmaktan çekinmelidir. Hep şeyhini dinlemeli ve şeyhinin yaptıklarını doğru bulmalıdır.

Mürşidinin işlerine karışmamalı ve müdâhale etmemeli, Pirinden «keramet» göstermesini «mükâşefede» bulunmasını taleb eylememelidir. Gönünde her hangi bir hususta şüphe ve tereddüt meydana gelirse Pîr'ine arz etmeli, halledilemezse, kusuru kendinde aramalı ve Pîr'in bu hususta bir kusuru bir eksikliği olmadığını da bilmelidir.

Kur'ân î Kerîm Âdabı

İlk önce şunu söyleyelim ki, Kur'ân-ı Kerîm okuyacak, hafız kimse yere oturarak okumalıdır. Hâfız'ın altına seccade veya buna benzer bir şey serilmelidir. İmam Rabbânî Rahmetullahi Aleyh'den rivayet ederler :

Bir ara kendileri bir seccade üzerinde oturmakta iken bir Hafız geldi ve Kur'ân-ı Kerîm okuyup dinletmek istedi. Bunun üzerine Müceddid Rahmetü'llâhi Aleyh kalktılar, altlarındaki seccadeyi hafızın altına serdiler ve bu şekilde kur'ân okuttular. Kendileri ise yerde oturdular.

Hoca Muhammed Hâşim şöyle kaydeder :

«Bir ara Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, def-i hacet için dışarı çıkmışlardı. Oturdıkları yerde, tırnakları üzerinde bir siyah nokta gördüler. Kur'an yazarken, kalemi tırnaklarında denemiş oldukları akıllarına geldi. Bununla o malum yerde bulunmanın Kur'ân-ı Kerîm'e karşı saygısızlık olabileceğini düşünüp hemen oradan çıktılar ve ellerini yıkayıp temizlediler, sonra da haceti def ettiler.»

Müstehâb Amellere Dikkat

İmam Rabbânî vâcib olan Salât-ı Vitr'e dikkat etmenin müstehâbbattan olduğunu buyurmuşlardır. Kendileri «tek» adede çok dikkat eder ve her işde tek adedi tercih ederlerdi. Allâhu Azîmü'sşân'ın nimetleri karşısında bütün dünya sizin olsa da bağışlasanız yine bir şey vermiş olmazsınız.

KERAMETLER

Müceddid-i Elf-i Sâni'den bir hayli keramet zuhur eylemiştir. Asıl keramet şudur ki, bir kimse, bir hâlden başka bir hâle geçsin ve bir makamdan başka bir makama ulaşsın. Zât-ı Faziletleri buyurmuşlardır ki; kerametler Peygamberlerin mucizelerinin altında bir şeydir. Evliyâullâh ancak, dîni takviye için keramet gösterirler. Meselâ; İslama zarar gelmesi ihtimâli olduğu zaman, inkâr edenleri ve kâfirleri yola getirmek için evliyâullâh keramet gösterirler.

Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi Aleyh bir ara buyurmuşlardır:

Allahü Teâlâ, kendi fadl ü kereminden bana şu imkânı ihsan kılmıştır ki, her hangi bir kuru ağaca teveccüh etsem, bu kuru ağaç ile, bir âlem nura gark olur, feyz elde eder. Fakat benim bunu yapmağa gönlüm razı olmaz.

Hazret-i Gavs-i A'zamin Görünmeleri

Bir gece Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetü'llahi Aleyh buyurdular:

«Hazret-i Gavs-i A'zam Kaddese sirrahû, kutup yıldızında görüneceklerdir.» Bunun üzerine yanlarındaki-lerle beraber kutup yıldızına bakmaya başladılar. Bu sırada kutup yıldızı yarılr gibi oldu ve Hazret-i Gavs-i A'zam Kaddesallahü Sirrahü, kutup yıldızının arasından göründüler. Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin mü-ceddidliğini ve kayyumluğunu bildirip, yine yıldızla gözden kayboldular.

Kimyâger'in Mürîd Olması

Bir gün bir kimyager, İmam Rabbânî'nin huzuruna gelerek bir tarife sunup bununla altın yapmanın mümkün olacağını arz etti. Müceddid Rahmetullahi Aleyh, hizmetkârlarını çağırıp:

— Bizim, öteberiyi, bu zâta verin, gitsin de şehirden dışarıda açıp baksın, buyurdular.

Kimyager, öteberiyi aldı, şehirden dışarı çıkıp baktı ki, hepsi som altın. Hayret ederek geri geldi ve kendilerine mürîd oldu.

Müceddid-i Elf-i Sâni'nin İmdâd Etmesi

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni buyurmuşlardı : «Putları kıran gaziler, sevab elde ederler.»

Bir ara bir kimse Dekkhen civarında bir puthâne gördü. (Bu zât Müceddid Rahmetü'llâhi Aleyh'in sohbetlerinden feyz almış bulunan bir kimsedir). İçeri girdi, bütün putları kırıp döktü. O civarın halkı haber aldılar ve ayaklandılar, bu zâtı öldürmeğe kalktılar. Allah'a kul olan bu zât ise, gönülden ve içden İmam Rab-bânî'den istimdad eyledi. Bunun üzerine : «Korkma kuşkun olmasın» diye bir ses geldi. Bir de baktı ki, hemen oracıkta kırk atlı peyda olmuş ve Put kıran'a saldırmak isteyenleri dağıtıp kırıp geçirmekte...

Aslandan Kurtulma

Müceddid-i Elf-i Sâni'nin mürîdlerinden biri bir ara bir ormandan geçiyordu. Ansızın bir arslanın karışından saldırmaya hazırlandığını fark etti. Çok korktu. İçinden mürşidine teveccüh ederek yardım istedi. İmam Rabbânî'nin, hemen orada hazır bulunarak Mübarek asalarını arslana doğru fırlattıklarını ve arslanın da hemen kuyruğunu sallayıp geri dönüp kaçtığını İmam Rabbânî'nin ise o anda ortadan kaybolduğunu müşahade etti.

Cüzzam Hastalığından Kurtarma

Müceddid-i Elf-i Sâni'nin bir müridi vardı. Bu mürîd cüzzam hastalığına yakalanmıştı. Bunun için yakınları, dostları, akrabaları, kendisi ile görüşmeyi kesmiş uzaklaşmışlardı. Mürşidine gelip vaziyetini arzeyledi. Müceddid-i Elf-i Sâni teveccüh kılıp duâ ettiler. Hastalığı bir ağaca aldılar, ağaç kurudu, o zât da hastalıktan kurtuldu.

Rahmet Yağmuru

Bir gün İmam Rabbânî Rahmetü'llâhi Aleyh kendi oğulları ve müridlerinden bir kaç kişi üe birlikte açık, yeşilliksiz, kurak bir oavadan geçiyorlardı. Hava çok sıcak ve her taraf toz toprak içinde idi. Aynı zamanda çok da susamışlardı. Susuzluktan takatleri kesilmişti. Fakat hürmetlerinden faziletli mürşidlerinin huzurunda bir şey diyemiyorlardı. Bu arada Müceddid:

— Yol arkadaşlarımızın hepsi de susuzluktan sıkıntı çekmektedirler. Bunun üzerine arkadaşlardan biri arz etti:

— Huzurunuzda biz bir şey diyemeyiz. Siz iyisini bilirsiniz.

Müceddid-i Elf-i Sâni gülümsediler ve gök yüzüne baktılar. Bir kaç adım yürüdükten sonra birdenbire bir bulut görüldü, yağmur yağmaya başladı ve toz toprak yatıştı, serinlik çöktü. Onlar da yola devam ettiler.

Ayıplamaktan Tevbe Etme

İleri gelen, hükümdarlardan biri Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin müridiydi. Bir ara Şeyh'inin bir vezirin evine teşrif etmiş bulunduklarını haber aldı ve içinden mürşidinin dünya ehli bir vezirin evine gitmelerini münâsib bulmadı ve ayıpladı.

O sıra bu hükümdarın yanında, Hazret-i Müceddid'-in hulûs-i niyet sahibi dervişlerinden birisi de bulunmaktaydı. Bu zât, İslâm yolundaki hizmetleri açığa vurmazdı. Orada hükümdarın içinden geçenlerden haberdar olmakla beraber hiçbir itirazda bulunmadı. Hükümdar gece şöyle bir rüya gördü :

Maiyyetinde bulunan kale muhafızları ve ileri gelenler, kendisine kızmışlar kendisini al aşağı etmek isteyerek hançerle de dilini kesmeğe kalkmışlar ve kendisine de şöyle diyorlardı :

— Sen nasıl olur da Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'ye dil uzatırsın?

Bunun üzerine hükümdar yaptığına pişman oldu ve inkisar ile özür dileyip, tevbe etti.

Yangını Haber Vermeleri

Bir gün Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, Rahmetullahi Aleyh, müridleri ve yakınları ile sefere çıkmışlardı. Arkadaşlarına buyurdular:

— Benim içime öyle bir şey geliyor ki, bu gün beklenmedik bir musibet ile karşılaşılacaktır. Bundan kurtulmak için okunması icâb eden bir duâ da öğretiler. Çok geçmeden bir yangın çıktı. Öyle bir yangın ki, her şeyi yakıp kavurup gidiyordu. Çok kimse yangından cismen zarar gördü, fakat Zât-ı Faziletlerinin öğretmiş bulunduğu duayı okuyanlar hiç bir zarar görmediler ve yangından kurtuldular.

Serdarlık (Kumandanlık) Fermanı Almak

Hanlar Hân-ı (Hânı Hânân), Dekkhan hükümdarıydı. Pâdişah'ın veziri ile arası iyi değildi. Vezir, pâdişâhı bu zâtı azletmeğe ikna etmeye çalışıyordu. Hân-i Hânân Müceddid-i Elf-i Sâni'nin müridiydi. Mürşidinden yardım istedi. Buyurdular:

— Üzülme, Hak Teâlâ elbette ki iyi edecektir. Üzerinden bir hafta geçmeden Pâdişâh tarafından

Dekkhen'in «serdarlığı» fermanı Hân-i Hânân adına çıktı, ayrıca izaz ve ikramda da bulunuldu.

Kardeşinin Vefat Haberi

Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi Aleyh'in, küçük kardeşleri, bir iş için Kandahar'a (Afganistan'da bir şehir gitmişlerdi. O günlerde İmam Rabbânî yanındakilere:

— Çok acayip bir hal, ne zaman kardeşimin durumu ile meşgul olsam ve onu arasam yeryüzünde göre-miyordum. Bir defasında bana kabrini gösterdiler.

Birkaç gün sonra kardeşinin arkadaşları geldi ve onun vefat etmiş olduğunu bildirdiler.

Yağmur Yağmaması

Müceddid-i Elf-i Sâni, Acmir-i Şerîf'e (Hazret-i Şeyh Muînü'ddîn Çeştî'nin Türbesi bu şehirde bulunduğundan dolayı Acmir şehrine «Acmir-i Şerîf» derler.) gitmişlerdi. O zaman Ramazân-i Şerîf yağmur mevsimine tesadüf etmişti. Birinci gece yağmurdan dolayı teravih namazı câmi'in içinde kılındı. Cemâatin çokluğundan Zât-ı Faziletleri de halk da perîşân oldular. Namaz bittikten sonra halk rica edip:

— Allahü Teâlâ'ya duâ ediniz, geceleri yağmur yağmasın da câmi'in açık tarafında rahatlık ve ferahlıkla namaz kılalım, dediler.

Duâ ettiler. Bütün ramazan boyu, geceleyin yağmur yağmadı. Ramazan bitti ve bayram gelince yine gece yağmur yağmaya başladı.

Yıkılan Duvar

Bir câmi'in duvarı öyle bir şekilde eğilmişti ki, nereden ise çökecekti. Zât-ı Faziletleri de orada bulunuyorlardı. Buyurdular:

— Biz burada bulundukça bu duvar çökmez.

İmam Rabbânî de maiyyetleri de hep birlikte orada namaz kıldılar, murakabe ve zikr ile meşgul oldular. Duvar yerinde duruyordu. Fakat Müceddid oradan ayrılır ayrılmaz duvar hemen çöktü.

Sağlam Binanın Çökmesi

O sıralarda Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, Lahor şehrini teşrif buyurmuşlardı. Yatsı namazını câmi'de kıldılar. Sonra istirahat buyuracakları eve gittiler. Yolda giderken, sağlam bir binaya işaret buyurdular:

— Bu bina'nın civarından uzaklasın.

Gece yarısına yakın bu sağlam bina birden çökuverdi. Müceddid Rahmetü'llâhi Aleyh'in halkı uyarması ve kerâmetiyle hiç bir kimse zarar görmedi.

Bozgun

Nevvab (Hindistan'da pâdişahdan daha küçük ve pâdişâha tâbi müslüman hükümdarlar.) lardan biri, kendi düşmanına karşı saldırıya geçmek istiyordu. Bir dervişi çağırıp istihare ettirdi. Derviş, zafer müjdesi verdi. Nevvab da düşmana karşı saldırıya geçti. Derviş kuşkulamp bir mektup yazarak, meseleyi mürşidine bildirdi, Zât-i Faziletleri, dervişe haber gönderip :

— Sen yanılmışsın. Nevvâba geri dönmesini bildir, diye cevap verdiler.

Fakat artık Nevvab saldırıya geçmişti. Geri dönmesi çok zordu. Bir kaç gün sonra anlaşıldı ki, Nevvab bozguna uğramıştır.

İbrâhîmî Velilik

Hazret-i Müceddid'in mürîdlerinden biri bir ara arz etti:

— Size İbrâhîmî velilik verilecektir.

Fakat Hazret buna kaani olmadılar. O gece rüyada İbrahim Aleyhisselâmı gördüler. İbrâhîm, Aleyhisselâm tasdik buyurdu. Sabah olunca, Müceddid kendileri durumu açıkladılar.

İmandan Küfre - Küfürden İmana

O sıralarda Lâhor'da Şeyh Tâhir isminde birisi vardı. İmam Rabbânî Rahmetü'llâhi Aleyh'in huzuruna gelmişti. Müceddid-i Elf-i Sâni de kendisine teveccüh göstermişti. Fakat bu adam Levh-i Mahfuz'da «Hüve'l-kâfir (Bu adam kâfir'dir)» diye yazılıydı. Bir müddet sonra bir de gördüler ki, adam «Hindu» olmuş. Bunun üzerine Hazret-i Müceddid bu adamın hâline acıdılar ve duâ ettiler. Adam tekrar îmana geldi, müslüman oldu; hem de nasıl müslüman... Bir zaman sonra kendisine halifelik bile verdiler.

Ölünün Kalbinin Yeniden Atması

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin feyzi, mezarlık halkına dahî isabet etmiştir. Bir zât; ben öldükten sonra cenazemi Hazret-i Müceddid'in huzuruna götürün de öyle defn edin diye vasiyyet etmişti.

Adamın dediği gibi yaptılar. Hazret teveccüh edince ölünün kalbi tekrar atmağa başladı. Yakınları ve akrabaları bunu görünce hayret içinde kaldılar.

Hasta Hemen İyileşti

Muhammed Emin isminde bir zât vardı. Birkaç seneden beri hasta idi. Devadan duadan da bir fâide temin edilememişti. Bir gün Müceddid'in huzûr-i âlilerine bir arîzâ (mektup) yazarak, imdâd istedi, duâ etmelerini rica etti. Zât-ı faziletleri duâ ettiler, tesellide bulundular ve mübarek gömleklerini de gönderdip:

— Bu gömleği giyin, iyi olursunuz, diye bildirdiler. O zât gömleği giyince hastalıktan hiç bir eser kalmadı.

Vefatlarını Daha önce Haber Vermeleri

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, vefatlarını önceden kendi yakınlarına ve bağlı bulunanlara haber vermişlerdi.

Kâfirlerin Müslüman Olmaları

Zât-ı Faziletlerinin kerametlerinin en büyüğü, ellerinde binlerce ve binlerce kâfir'in müslüman olması, İslâm'la şereflenmeleridir.

Hastalara Şifâ

İmam Rabbânî Rahmetü'llâhi Aleyh'in sadakatli ve itikadı tam mürîdlerinden kim hasta olsa ona teveccüh eder, hasta hemen şifâ bulurdu. Bu şekilde binlerce hastaya şifi nasîb olmuştur,

Bereketler

Hoca Cemâlüddîn isminde ileri gelen bir zât vardı. Bu zât Hazret-i Müceddid'in huzuruna gelip feyz almak isterdi. Bir ara Hazret-i Müceddid :

— Senin kalbin bir şeyle meşguldür, bunu kalbinden çıkarıp atmadıkça hiç bir şey elde edemezsin, buyurdular.

O zât da kabul etti, tevbe eyledi. Sonra feyz ve bereketten istifâde etmeye başladı.

Hacc'dan Mahrum Kalan Kimse.

Bir gün Hazret-i Müceddid'in huzuruna bir derviş gelip arz etti:

— Hacc'e gitmek niyetindeyim.

Zât-ı Faziletleri bir az durup buyurdular :

— Sen Arafat'da gözüme ilişmedin. Adamcağız çok uğraştı fakat bir türlü Hacc'a gitmesi nasîb olmadı.

Oğlan Çocuk Doğacağını Bildirmeleri

Bir gün bir zât Huzûr-i Fazilete gelip arz etti:

— Duâ edin de Hak Teâlâ bana bir evlad atâ kılsın. Buyurdular:

— Senin karın kısırdır. Başka bir kadın ile evlenirsen o zaman Hak Teâlâ sana bir erkek çocuk atâ kılacaktır. O zât başka bir kadın ile evlendi ve Allah da ona bir erkek evlad verdi.

Mezarın Genişletilmesi

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin vefatından sonra Sâhib-Zâde Hazret-i Şeyh Muhammed Sadık'ın mezarının yanına koymak istediler. Fakat burası çok dar olduğundan sığmıyordu. Bunun için doğu tarafından bir arşın bir çeyrek kadar genişlettiler ve oraya defnettiler.

MÜKÂŞEFELERİ

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin mükâşefelerine dâir, Mektubât'ında ve diğer kitaplarda kayıtlı bulunanların önemlülerini buraya naklediyoruz.

1. Bir gün Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni buyurdular:

— Murakabe sırasında şöyle gördüm: Bizim evin ve tekkenin civarında Pâdişâhın koca bir ordusu yerleşmiş bulunmaktadır. Tekkenin içinde de pâdişahm divânı kurulmuştur.

Dediler ki; bu Şerîat-i Nebiyyi Ekrem'i temsil ediyor. Padişah gibi, sizin Hânegâh'da yerleşip kıyamete kadar da kalacaktır.

2. Zât-ı Faziletleri bir gün de buyurdular ki :

—«Ben rahat rahat güneşe bakıp görebiliyorum. Fakat Şah Kemâl'in mürşidi bulunan Şah İskender Aleyhirrahmeyi kalben görmek istediğim zaman kalbim dayanmıyor. Çünkü onun nurunun şuaları çok keskindir.

3. Mükâşefede bana malum oldu ki, dünyamn her tarafını bid'atlerin karanlığı kaplamıştır. Velayetin nuru da bu karanlıkların içinde ancak bir ateş böceğinin çıkardığı parlaklık kadar kalmıştır.

4. Zât-ı Faziletleri bir mektûb-i şerifinde de şöyle yazarlar:

Nakşibendî silsilesinin yolu ana caddedir. Diğer silsileler bu ana caddenin sağında ve solunda bulunurlar. Bu itibarla, bu silsile Hak Teâlâ'yı tanımak yolunda diğerlerinin hepsinden daha ilerdedir. Risâlet Penâh Peygamber Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in de bu silsileye özel bir bağlılığı ve teveccühü vardır.»

5. İmam Rabbânî Rahmetullahi Aleyh şöyle yazarlar :

«Resûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'e asû yakınlık Sahâbe-i Kirâm'ın yakınlığıdır. Bundan sonra Tabiîn gelir. Ondan sonra artık yakınlık gizli kalmıştır. Bin sene sonra şimdi tekrar açığa çıktı.

İbâdetleri ve Alışkanlıkları

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi Aleyh'in, ibâdetleri ve alışkanlıkları, her hususta aynen Resûlullah Sallallâhü Aleyhi ve Sellem Efendimizin sünnetine mutabık idi.

Her hangi bir amel, Hakk'm fadl ü keremi üe yapılabilir. Her hangi bir fiil yine fadl ü kerem ile Efendimiz, Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'e uymak için olursa; iyi iş-dir, hayırlıdır buyururlardı.

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, geceleyin gecenin üçde iki kısmı geçince uyanıp kalkar yüzlerini kibleye doğru tutup abdest almağa başlardı. Kollarını yıkadıkları zaman ise yüzlerini kuzey'e doğru çevirirlerdi. Her zaman abdest alırken misvak kullanmağı da bırakmazlardı. Abdest uzuvlarının herbirini üç kere yıkarlardı. Her uzvu yıkadıkları zaman da «**Kelime-i Şehâdet**» getirirler ve hâdis-i şerîfelerde bildirilmiş bulunan duaları da okurlardı. Daha sonra da me'sûr dualar okurlardı. Rahmetullahi Aleyh sonra yüz kere Yâsin-i Şerîf okurlardı. Daha sonra mürâkabe-i nefis ile meşgul olur ve sabah namazı vaktinden önce bir iki saat uyurlardı. Sabah namazı vakti uyanırlar ve sabah namazının sünnetini evde kılarlar ve bir kaç kere «**SÜBHÂNALLAH-İ VE Bİ-HAMDİHİ SÜBHANALLAH' EL-ÂZİM**» okurlar, sonra câmi'ye gidip sabah namazının farzını cemâatle kılarlardı. Sonra güneş yükselinceye kadar yine murakabe ile meşgul olurlar, mübarek yüzlerine ince bir kumaş örterlerdi. Güneş tam yükselince «İşrak» namazı kılarlardı. Bu namazı ikişer ikişer olmak üzere dârt rekât kılarlar, namazı bitirdikten sonra biraz da teşbih ile meşgul olurlar sonra da evlerine dönerlerdi. Çoluk çocukla meşgul olur, lüzumlu ev işlerinin görülmesine emir verirdi. Sonra bir tarafa çekilip yalnız kalarak Kur'ân-ı Kerîm tilâvet buyururlardı. Kur'ân-ı Kerîm oku ması bittikten sonra talebeleri çağırırlar ve onlarla meşgul olurlardı. Ulûm, maârif ve esrar beyan ederler, ziyarete gelenlerle görüşürlerdi. Bunların kâffesi de sünnet-i seniyye'ye uygundur. Zikir ve mürâkabe'de insan için kendi hâlini gizli tutmayı tavsiye ederlerdi. Kelime-i tayyibe'yi «**LÂ İLAHE İLLALLAH**» çok söylemeğı te'kid ederler ve kelime-i şerife (Kelime-i tevhîd) hakkında şöyle buyururlardı:

— **Bir kimsenin bu kelimeyi bir defa söylemesi, bütün dünyaya bedeldir. Cennete girmek imkânı da bu kelimenin sayesinde elde edilir. İnsana, hayır, bereket de yine bunun sayesinde ulaşır. Yine buyurmuşlardır ki :**

— **Gönülde bundan daha büyük bir istek bulunamaz. Birisi gönlünden her şeyi silip de bu kelimenin medlulünü gönlüne koymuş olursa ne mutlu o kimseye...**

Meclise geldikleri zaman büyük bir sessizlikle bir tarafa geçip otururlardı. O'nun meclisinde asla bir kimse çekiştirilemez, bir kimsenin arkasından söz söylenmez ve ayıplanamazdı. O mecliste bulunanlar kendilerinden öyle çekinirlerdi ki, kimse söz söylemeğe cesaret edemezdi. Yüce faziletli bu zâtın mübarek simalarında asla değişik mîzaelilik, hafif meşrepliğe benzer en ufak bir ize bile rastlanmazdı.

Bâzan Receb ayında ilm ü irfan'dan bahs ederken mübarek yüzlerinde ve gözlerinin etrafında kırmızılıklar görünürdü. Bu, meclis ehlinin coşkunluklarından ileri geliyordu. Çoluk çocuğunu bir araya toplayıp yemek yerlerdi. Bunlardan her hangi birisi hazır bulunmazsa, onun hissesi ayrılıp saklanırdı. Yemeği evde yerlerdi. Yemek bittikten sonra sofraya duası okurlardı. Yemekte, iki ufak parça ekmekten fazla yemezlerdi. Koyun keçi ve kuzu etini çok severlerdi. Çok kere sofralarında bunların etlerinin kebabı hazır bulunurdu. Yemeği çok hudû' ve huşu' ile yerlerdi. Yanlarında bulunanlara da böyle yapmalarını tavsiye ederlerdi. Sağ dizlerini yere korlar ve sol dizlerini yukarı tutarlardı. Fakat başka kimselerle bir arada yemek yedikleri zaman her iki dizlerini büküp diz çökerek otururlardı. Öğle yemeğinden sonra sünnet-i seniyye-i Nebevi gereğince bir müddet istirahat buyururlardı. Öğle ezanını duyunca ayağa kalkıp abdest alarak, dört rekât salât-i zuhr (öğle namazı farzı) ve nafilelerini kılarlardı. Namaz bittikten sonra, Hâfız-ı Kur'ân'lardan bir iki sahife Kur'ân dinlerler, sonra ders verirlerdi. İkinci namazını vaktin evvelinde kılarlardı. Zât-ı faziletleri, hiç bir zaman ikinci namazının dört rekâtlik sünnetini ihmal etmediler. İkinci namazını bitirdikten sonra murakabe ile meşgul olur, güneş batınca.-ya kadar murakabede bulunurlardı. Akşam namazını da hemen vaktin başında kılarlardı. Yatsı namazını ha va iyice karardıktan sonra tam vaktinde kılarlardı. Vitr namazından önce ayrıca iki rekât da nafîle kılarlardı Zâti Faziletleri, bâzan vitr namazını gecenin ilk-bölüm ünde kılarlar, bâzan da teheccüd namazından sonra kılarlardı. Buyururlardı ki:

— **Nebiyyi Ekrem Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in sünnetinin hilâfına vitr'lerde değişiklikler yapılmaz. Bütün gece uyanık kalınmaz. Bin gece uyanık kalmak-tansa bir kere Resûl-i Ekrem Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in sünnet-i seniyyelerine uymak daha hayırlıdır. Bir yerde Zât-ı Faziletleri şöyle yazmışlardır:**

— **Ben Hak Teâlâ'ya Muhammed Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in «Rabbi» olduğu için muhabbet beslerim.**

Müceddit, Rahmetullahi Aleyh, Ramazan'ın son on gününde itikâfa çekilirlerdi. Yatsı namazından sonra hemen yatarlardı. Cuma gecesı, cuma gündüzü, cumartesi günü ve cumartesi gecesı yatmadan önce «âyât-i me'sûre» yi okurlardı. Cuma namazlarını cuma namazı kılman camilerde ve bayram namazlarını, bayram namazı kılman yerlerde «Bayram yerinde» kılarlardı. **Zilhicce ayının son on gününü oruçla, gece uyanık kalmakla, yalnızlıkla ve ibâdetle geçirirlerdi.** Bu on gün içinde tırnaklarını kesmezler, saçlarını tıraş etmezlerdi, Yâni hacılar ihramda iken neyi yapmazlarsa kendileri de yapmazlar, Hacılara uymak isterlerdi. Seferde de hazerde de teravih namazını hep cemâatle küarlar, dört kere Kur'ân-ı Kerîm hatmederlerdi. Zât-ı Faziletleri Kur'ân-ı Kerîm tilâvet ettikleri zaman mübarek yüzlerinden sanki Kur'an'm esrarı kendilerine keşf oluyormuş gibi anlaşıldı. Arada sırada, tek başlarına da namaz kılarlar, o zaman rûkûda ve secdede teşbihi dokuz kere yahut da on bir kere okurlardı. Buyururlardı :

— Tek başıma namaz kıldığım zaman secdede teşbihi üç kere okumaktan utaniyorum.

— Namazın bütün âdâb ve erkânına dikkat etmek gerek. Bütün sünnet ve müstehablarını göz önünde bukindurmak îcâb eder. Böyle yapınca namaz gönül huzuru ile kılınmış olur.

— Her hangi bir riyazet ve mücâhede, namaz gibi olamaz. Çok kimseler, riyazet ve mücâhedeye ehemmiyet verirler de namazda kusur ederler, bu hiç de iyi bir şey değildir.

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, önemli her işi —İster din işi olsun isterse dünya işi— hep istihare ile yaparlardı.

İyi, kötü herkesin arkasında namaz kılmayı caiz sayarlardı. Fâsık ve fâcir için de cenaze namazı kılmayı caiz görür namazını kırlardı. Hastaları ziyarete giderler ve hal hatır sorar, hastanın iyi olması için duâ ederlerdi. Hastalığın tedavisi için deva ve çareler de a-rarlardı. Binlerce hasta bu mübarek zâtın duaları ve teveccühü sayesinde iyi olmuşlardır.

Kabirleri ziyarete giderler, mezarlık halkı için istiğfarda bulunur ve duâ ederlerdi. Bir kimse vefat edince, hemen onun geride bıraktıklarına baş sağlığı dilemek ve hal hatır sormak için giderlerdi.

İlk zamanlar, ileri gelen büyüklerin mezarlarına giderler ve mezarlara el sürerlerdi, fakat sonraları bu işi bıraktılar.

Türebeleri öpmekten men ederler, fakat kabirlere gidip duâ edilmesini caiz görürlerdi.

Bu mübarek zâtı birisi bir yere çağırırsa, bir davette bulunsa hemen kabul eder reddetmezlerdi. Ancak, gidilmesi şer'an caiz olmayan hiç bir yere de gitmezlerdi.

Cehri zikirden (Yüksek sesle yapılan zikir) men ederlerdi.

Zât-ı Faziletleri buyurdular:

— «Bu ne kadar acâyib bir iştir ki, «sülük» (tarikât yolu) ün merhalelerinin yarısını bile aşmamış olan dervişler kendilerinin keşiflerine îtimad eyleyip şer'iate muhalefete kalkıyorlar.»

KENDİLERİ, SAATLERE UĞURLULUK, UĞURSUZLUK İSNADINI DA MEN ETMİŞLER VE BUYURMUŞLAR:

— PEYGAMBERİMİZ EFENDİMİZ, SALLALLÂHÜ ALEYHİ VE SELLEM GELDİKTEN SONRA, ARTIK GÜNLERİN VE SAATLERİN UĞURLULUĞU, UĞURSUZLUĞU ORTADAN KALKMIŞTIR. MAALESEF ZAMANIMIZDA BU GİBİ HURAFELER ÇOK YAYGINLAŞMIŞTIR. MÜSLÜMANLAR FALAN GÜN FALAN İŞİN YAPILMASI UĞURSUZDUR YAHUT DA GÜNÂHDIR DEMESİNLER DE ALLAHÜ TEÂLÂYA GÜVEN-SİNLER.

Şüphesiz ki sıkıntılı ve üzüntülü zamanlarda daha fazla istiğfarda bulunup sabr etmek gerekir. Kendileri de, böyle hâllerde hep istiğfarda bulunup, «El-Hamdülillah» der hamd ederlerdi.

Kendileri övüldüğü zaman tevâzû gösterir övene pek çok teşekkür ederlerdi. Her hangi bir sıkıntı ve felâket ile karşılaşılırsa o zaman yine hamd eder ve :

— «Bu bizim kendi nefsimizin kötülüğündendir» derlerdi.

Riyâ ve bencilliği asla beğenmez ve hoşlanmazlardı:

— «Ateş, odun ve çör çöpü nasıl yakıp mahvederse, riyâ ve bencilik de iyi amelleri telef eder.» buyururlardı.

Zât-ı Faziletleri yine buyurdular:

— «Şayet her hangi bir sıkıntı ve zorlukla karşılaşacak olursanız biliniz ki, bâtını, mânevi hâlinizde ilerleme vardır.»

Elbiseleri

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni Rahmetullahi Aleyh, elbisenin gayet basitini giyinmesini severlerdi. Elbiseleri Sahâbe-i Kiram Rıdvanû'llâhi Aleyhim'in elbiselerine çok benzerdi. Mübarek başlarına büyükçe bir sarık sararlar, sarığın ucunu arka tarafa bırakırlardı. Sâde ve basit bir gömlek giyinirlerdi; kol ağzları kılapasız, düğmeleri om uzunda idi. Şalvar giyinirlerdi. Şalvarlarının paçaları topuklarından yukarı idi. Mübarek ayaklarına basit ayakkabı giyinirler, her zaman mübarek ellerinde asâ bulundururlardı. Omuzlarına da şal örterlerdi.

Hilyeleri

İmam Rabbani Rahmetü'llâhi Aleyh'in mübarek alınları dolunay gibi parlakdı. Mübarek yüzlerine bakıldığı zaman yürekteki bütün tasa ve kasavetler kaybolurdu. İki mübarek kaşlarının arasında, çok parlak kırmızımtrak bir ben vardı. Her iki yanaklarında her zaman nur parlardı. Uzunla kısa arası, orta boylu idiler. Vücut bakımından çok zarîf, yüzleri buğday rengi idi. Mübarek gözleri iri ve kırmızımtrak idi. Burunları azıcık yukarıya doğru kalkıktı. Mübarek sakallarında beyazlık çokdu. Mübarek elleri iri, parmakları zarîf idi. Mübarek ayakları keza zarîf ve ufak idi. Vücutlarında mübarek saç ve sakallarından başka kıl yoktu. Yalnız mübarek göğüslerinde ufak tüyler vardı. Belleri dahi ince idi. Hülâsa Zât-ı Faziletleri inceliğin ve letafetin canlı heykeli idiler.

Çocukları

Hazret-i Müceddid-i Sâni Rahmetullahi Aleyh'in yedi oğlu ve iki kızı vardı:

Muhammed Sadık (Rahmetullahi Aleyh) Muhammed Sa'îd Hâzinü'r Rahmet (Rahmetullahi Aleyh)

Muhammed Ma'sûm Urvetui-Vuska (Rahmetullahi Aleyh)

Muhammed Yahya (Rahmetullahi Aleyh)

Muhammed îsâ (Rahmetullahi Aleyh)

Muhammed Ferruh (Rahmetullahi Aleyh)

Muhammed Eşref (Rahmetullahi Aleyh)

Bunlardan ilk dördünün çocukları vardı.

Diğerleri çocuk iken vefat etmişlerdir, iki kız evlâd ise: Hadîce Bânû (Rahmetullahi Aleyhâ) Ümm-i Gülsûm (Rahmetullahi Aleyhâ) idi. Hazret-i Hadîce Bânû'nun soyundan gelen çocuklar zamanımızda da mevcuttur.

TELÎFÂTI (ESERLERİ) :

Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni'nin bir hayli telif âtı vardır ki, bu telîfât ile kendi davet ve ta'lîmini beyan buyurmuşlardır. Çoğu basılmış bulunan eserlerinde; ulûm-i şer'iyye, maârif ve tarikat ilimlerinin deryası olduğunu görürsünüz. Fakat zamanımızda bunlardan ancak bir kaçının basûi nüshalarını bulmak kabildir. Bulunanlar şunlardır :

Mektûbât-i Şerîf,

Mebde'-i Ma'âd,

Ma'ârif-i Ledünniyye,

Mükâşefât-i Gaybiyye,

Şerh-i Rubâiyyât-i (Hoca Abdü'l-Bâkî Rahmetullahi Aleyh)

Risâle-i Tehlîliyye

Risâletün fî İsbât en-Nübüvveh,

Risâle-i Silsile-i Hadîs,

Risâle-i Redd-i Revâfız,

Risâle-i Hâlât-i Hâcegân-i Nakşibend,

Risâle-i Âdâb'ül-mürîdîn.

İmam Rabbânî Rahmetü'llâhi Aleyh'in mektuplarının sayısı 634 dür. Bunun birinci cildini Halîfesi Hazret-i Mevlâna Yâr Muhammed Hicrî 1025 senesinde toplamıştır. Bu zât Bedehşân şehrinde

oturmaktaydı. (Afganistan Türkistan'ı). İkinci cildini ise Hazret-i Müceddid'in diğer halîfesi Hazret-i Mevlâna Abdü'l-Hayy Hi-sârî hicrî 1028 senesinde tanzim ve tertîb eylemiştir. Üçüncü cildi ise yine halîfelerinden Hazret-i Mevlâna Hcca Muhammed Hâşim Burhanpûrî hicrî 1031 senesinde toplamıştır. Hazret-i Müceddid, bu mektuplarında öyle hakikatler ortaya koymuşlardır ki koca koca ulemâ ve meşâyih okuyunca parmaklarını ısırılmışlar ve Hazretin hakîkaten müceddid (yenileyici) olduğuna ikrar verip itiraf etmek zorunda kalmışlardır.

İslâmiyyete Hizmetlerini İtiraf Edenler

Ekber Şah, İslâm'ın temellerini sarsmak için, bir hayli kirli işlere girişmişti. Uydurma bir din ortaya atmak istemiş ve emirleri de onun bu uydurma ve mânâsız dînine karşı temayül gösterip desteklemişlerdi. Bunlar, tevhîd (Allahı bir'leme) olmadan peygamberliğin kâfi geldiğini söylüyorlardı. Felsefeciler ve câhil şeyhler, Kur'ân-ı Kerîm ve Hadîs-i Şerifleri rafa kaldırdılar. Hak Teâlâ'nın yaratmış bulunduğu insanları hak yoldan saptırmak için her çâyeye başvuruyorlardı. Bu mülhid ve sapık zümre arasında bir kısım kimseler de şeriat hükümlerini unutmuşlar körü körüne bu sapık yolu tutup gidiyorlardı. İşte böyle bir ortamda Hak Teâlâ'nın inayeti ile İmam Rabbani ortaya çıktılar. İmam Rabbânî'nin ortaya çıkması ile havayı karartmış bulunan bulutlar dağıldı. Halkın göğüsleri bu mübarek zâtin nuru ile aydınlandı. Âlim kesilmiş olan câhiller, dâvalarını bıraktılar, teslim oldular. İmam Rabbânî her işi Kitab ve Sünnete göre hallediyorlardı. Her hakikati de açık açık beyan buyuruyorlardı. Her yerde ve fırsatta, İslâm'dan sapmış bulunan vezirleri ve emirleri açık açık tenkîd ve takdir ediyorlardı. Bu çalışma ve Allah'ın lütfü ile sapıtılmış olan emirler ve vezirler yeniden İslâmıla müşerref oldular. İslâm saadetine yeniden eriştiler. Keza sapıtılmış âlim geçinen kimseler de yola geldiler ve İmam Rabbânî Rahmetüilahi Aleyh'in kayyumluklarını, imamlıklarını, müceddid olduklarını kabul edip itiraf eylediler. O'nun kemâlâtını ikrar etmek zorunda kaldılar. Bir kısım aşağılık ve hasud kimseler ise, muhalefet edip karşı gelmek istedilerse de onların bu hareketleri netice vermedi ve çalışmaları boşa çıktı. Müceddid-i Elf-i Sâni'nin müceddid olduğu güneş gibi ortaya çıktı ve her tarafı aydınlattı.

Dünyadan Göç Etmeleri Vasiyetleri

İmam Rabbânî Rahmetüilahi Aleyh 63 yaşında idiler. Altmış üçüncü yaşlarının son ayında Kurban Bayramı günü bayram namazını kıldıktan sonra buyurdular:

— Galiba bizim için dünyadan göçmek zamanı gelmiştir. Bakınız benim ömrüm de Efendimiz Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in ömrü kadardır.

— Şimdi sizlere vasiyetimi bildiriyorum :

Her zaman Kur'ân-ı Kerîm ve Peygamber Sallallâhü Aleyhi ve Sellem'in sünnetine bağlı kalınız. Bütün işlerinizi bu ikisine göre ayarlayınız. Ulemâyâ ve ileri gelen ilim erbabına hürmet gösteriniz. Biliniz ki, ben ulemâ deyince, şeriate muhalif hareket eden ve uydurma ulemâyı kasdetmiyorum. Böylelerinin yanma bile yaklaşmayınız. Semai rakı tasvîb eden ehi-i tasavvuf yalancıdırlar. Zikir ve murakabeyi devam ettiriniz. İbâdete çok bağlı bulununuz. Şeriat-i Muhammedi'ye muhalif hareket eden ve keşf ü keramet iddiasında bulunan kimselere de inanmayınız. Onlar da yalancı kimselerdir. Hakîkatte böylelerinin mârifet-i ilâhiyye ile hiç bir alış verişleri yoktur. Bu gibi kimselerden uzak kalınız. Öyle kimselerle yakın bulununuz ki onlar, kitap ve sünnete uygun ilim ve amel sahibi olsunlar da ilimlerinden istifâ-edilsin ve sizin için kurtuluşa vesile olsunlar.

Yine bir gün buyurdular :

— İki ay sonra havalara soğuyunca artık beni aranızda göremeyeceksiniz.

Zilhice ayının ortalarına doğruydu, Zât-ı Faziletleri nefes darlığı hastalığına yakalandılar. Bu kere ancak bir kaç gün ömürlerinin kaldığını haber verdiler. Bir gün ulu babalarının ve ulu dedeleri Hazret-i İmam Re-fîu'ddîn Rahmetüilahi Aleyh'in mezarlarını ziyaret ettiler ve uzun zaman orada kaldılar, murakabe

ile meşgul olup, mezarlık halkına duâ ederek istiğfarda bulundular. Bu, o mübarek zâtin son çıkışları idi.

Vefat

Hicri 22 Saf er 1034 senesi, evlâdını ve mürîdlerini topladılar ve:

— Hak Teâlâ bir insan için verilmesi gereken her şeyi bana vermiştir.

Bu sözleri söylerken, artık son anın gelmiş olduğunu hissediyorlardı. Bundan sonra, bütün elbiselerini fukaraya dağıttılar ve o gecenin ertesi günü vefat ettiler. Çok zor kalkıp oturabiliyorlardı. Tam vefat edeceklerinde vasiyetlerine ilâve ettiler:

— Benim cenazemin defnini sünnete uygun şekilde yapınız. Kimseye benim vücûdumu göstermeyiniz. Beni gaslederken oğullarım ve iki halîfemden başka kimse bulunmasın.

Sonra takatsizlik daha da arttı. Buna rağmen yine abdest alıp, gece «teheccüd» namazı kıldılar. Hindu, dilinde aşağıdaki mısrai bir kaç kere tekrarladılar:

«Ömür sona erdi ve Dost'a kavuşma zamanı geldi.»

Yâni: Şimdi O Dost'a kavuşacağım ki, bütün dünyayı O'na fedâ ederim, diyordu. Âdetleri veçhile mura-kabeye devam ediyorlardı. Sonra «îşrak» namazını da kıldılar. (Güneş bir mızrak boyu yükseldikten sonra kılınan ikişerden dört rekât nafîle namazdır.) Dualarını zikirlerini okudular. Sonra abdest tazelemek istediler. Lâzımlık getirttiler. Lâzımlığın içine kum dökmelerini söylediler, kum döküldü. Sonra; küçük abdest bozacak kadar vakit yoktur, abdest alayım. Bu lazımlığı kaldırın ve beni yere oturtun dediler. Böyle yapıldı. Mübarek yüzlerini kibleye çevirdiler, sağ ellerini mübarek yüzlerine dayadılar. Zikir ile meşgul oldular. Nefesleri hızlûaştı ve bir kaç dakika sonra Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni Hakkın rahmetine vâsıl oldu. **«İnnâ Lillâhi ve innâ ileyhi râci'ûn»** Biz Allah içiniz ve O'na dönecekleriz.

Vefat tarihi hicrî 28 Safer 1034 salı günü, güneş yükseldikten bir az sonra kuşluk vakti idi.

İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni'nin vefatı günü gökyüzü kızarmıştı. Sanki bütün dünya onun için yas tutmaktaydı.

Gasil ve Kefenleme

Hazret-i İmam Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni'nin cenazesi gasil için teneşir tahtasına kondu. Mübarek cesedi, namazda imiş gibi ellerini bağlamış hâldeydi. Gasil esnasında cesedi sağa sola çeviriyorlar, fakat mübarek elleri hep bağlanıyordu. Üç defa böyle oldu ve oğulları zannettiler ki bunun da bir sırrı vardır. Dördüncü defa artık ellerini açmak için uğraşmadılar ve elleri bağlı halde kefenlediler.

Cenaze Namazı ve Lahd

Zât-ı Fazîletlerinin oğlu Hazret-i Muhammed Sa'îd Hâzinü'rrahmeh cenaze namazına imamlik ettiler. Sonra Hazret-i Hoca Muhammed Sadık Rahmetüilahi Aleyh'in, kabrinin batı tarafına defnettiler. Mezar dar gelmişti. Fakat kendi kendine doğru tarafa doğru genişledi.

Vefatlarından Sonra

Oğlu Hazret-i Hâzinü'r Rahmeh ve müridi Şeyh Pîr Muhammed Rahmetüilahi Aleyh ve Şeyh Âdem Benûrî Rahmetüilahi Aleyh hepsi de buyurdular ki:

— **«Hazret-i Müceddid-i Elf-i Sâni, vefatlarından sonra da bâtın gözü ile hayatta bulundukları gibi dünya ahvâlini görüyorlar ve manevî fâide elde ediyorlar.»**

Kaynakça: Muhammed Halim Şarkpûrî trc Prof Dr. Ali Genceli [Kitap]. - İmam Rabbani Ahmed Fârûk Serhindi 1978 Konya. (s.8-99)